

UZASADNIENIE

I. POTRZEBA I CEL WYDANIA AKTU PRAWNEGO

1. Ogólne założenia i geneza projektu.

Projekt *ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu uproszczenia procedur administracyjnych dla obywateli i przedsiębiorców* przewiduje wprowadzenie zmian do szeregu ustaw. Głównym zamierzeniem projektodawcy jest zmniejszenie obciążeń regulacyjnych niekorzystnych z punktu widzenia funkcjonowania obywateli i prowadzenia działalności gospodarczej. Swoista inflacja prawa negatywnie wpływa na konkurencyjność polskiej gospodarki, a także na stosunek obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa. Wobec tego istnieje potrzeba dokonywania systematycznego przeglądu regulacji prawnych pod kątem identyfikacji nadmiarowych procedur, które stanowią nieuzasadnione obciążenie dla uczestników obrotu. Tak ustalone bariery administracyjne i prawne należy następnie eliminować z systemu prawnego albo modyfikować je do formy przystępnej dla uczestników obrotu.

Reforma otoczenia regulacyjnego, przejawiająca się w zmniejszeniu obowiązków, elektroniczacji procedur oraz we wszelkich innych formach uproszczenia postępowań, będzie wspierała rozwój społeczny i gospodarczy po epidemii.

Projekt stanowi efekt kilku miesięcy pracy przedstawicieli Ministerstwa Rozwoju i Technologii, we współpracy z innymi resortami oraz przedstawicielami przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w różnych branżach. Przewidziane w projekcie rozwiązania oparte są również o wynik przeglądu dokonanego przez Międzyresortowy Zespół do spraw likwidowania barier administracyjnych i prawnych mających wpływ na funkcjonowanie obywateli i przedsiębiorców, powołany zarządzeniem nr 225 Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2020 r. w sprawie Międzyresortowego Zespołu do spraw likwidowania barier administracyjnych i prawnych mających wpływ na funkcjonowanie obywateli i przedsiębiorców (M.P. poz. 1097).

Projekt składa się z szeregu propozycji, które w zamierzeniu mają działać na rzecz bardziej przyjaznego otoczenia regulacyjnego. Budowa takiego otoczenia to jednak rozbudowany proces. W toku prac nad projektem ustawy Ministerstwo Rozwoju i Technologii, wraz z innymi resortami zidentyfikowali m.in. następujące ograniczenia administracyjne i prawne,

które niekorzystnie oddziałują na kontakty obywateli z urzędami oraz krepują działalność gospodarczą:

- inflacja prawa,
- długie i czasochłonne procedury,
- nieterminowe rozstrzygnięcie spraw i przewlekłe prowadzenie postępowań administracyjnych,
- szczątkowe wykorzystanie w systemie prawa instytucji milczącego załatwienia sprawy,
- niewielka liczba procedur prowadzonych w uproszczonym trybie postępowania,
- stosowanie sztywnej zasady dwuinstancyjności postępowań w prawie wszystkich postępowaniach administracyjnych, bez uwzględnienia charakteru poszczególnych spraw oraz statystyki skuteczności środków odwoławczych,
- nieadekwatne procedury, co dotyczy m.in. liczby egzemplarzy wniosku, liczby i zakresu dokumentów załączanych do wniosku, problemów z ustaleniem kręgu stron postępowania, nieefektywnego sposobu zawiadamiania o wszczęciu postępowania i wydawanych w nim decyzjach, trudności w skutecznym doręczeniu decyzji i postanowień, niedostatecznej integracji rejestrów publicznych, nieprecyzyjnych przepisów i niekompletnych procedur,
- niedostateczna elektroniczna postępowania administracyjnych oraz innych procedur, w tym w perspektywie wyzwań współczesnej gospodarki oraz w dobie epidemii Covid-19, kiedy to wykorzystanie procedur cyfrowych miało kluczowe znaczenie w ograniczeniu kontaktów społecznych eskalujących epidemię,
- niedostosowane do sytuacji epidemicznej, a przez to nierealne do spełnienia terminy dla obywateli i organów na załatwienie różnego rodzaju spraw.

Przyjęte na tej podstawie założenia projektu to przede wszystkim przyspieszenie wydawania decyzji i usprawnienie postępowań, co nastąpi m.in. poprzez upowszechnienie postępowania uproszczonego, milczącego trybu załatwienia sprawy, elektroniczną, a także zniesienie dwuinstancyjności w postępowaniach, których charakter na to pozwala. W wymiarze szczegółowym to także upowszechnienie stosowania prostych formularzy urzędowych, składania wniosków on-line i ograniczenia liczby składanych wniosków.

Opracowany projekt ma zatem charakter ustawy pakietowej. Z uwagi na ekonomikę procesu legislacyjnego zasadne jest procedowanie jednego projektu ustawy o charakterze przekrojowym, z uwzględnieniem wyjątków opisanych poniżej.

Ponadto, projekt został ujęty w tabeli M&T Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększenia Odporności. Celem projektowanych zmian zgodnie z opisem kamienia milowego jest wyeliminowanie barier prawnych wpływających na klimat inwestycyjny, w szczególności przez:

1) wprowadzenie uproszczeń procedur administracyjnych i procedur milczącej zgody w co najmniej 12 procedurach, w szczególności związanych z zawodami marynarzy oraz handlem i dystrybucją napojów alkoholowych;

2) odstąpienie od procedury dwuinstancyjnej w co najmniej 10 procedurach, związanych w szczególności z zasobami geologicznymi i zawodową służbą wojskową (zmiany w zakresie zawodowej służby wojskowej zostały wprowadzone ustawą z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz. U. poz. 655));

3) cyfryzację sposobu załatwiania wniosków w co najmniej 8 procedurach administracyjnych, związanych np. ze składaniem przez organizatorów turystyki i przedsiębiorców deklaracji do Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego oraz składaniem wniosków o przyznanie świadczeń socjalnych przez studentów, a także dotyczących postępowania geodezyjnego;

4) wprowadzenie innych racjonalizacji procedur administracyjnych (jak np. ograniczenie liczby dokumentów czy mniej formalności do spełnienia) w niektórych procedurach administracyjnych związanych w szczególności z wprowadzeniem szeregu usprawnień w procesie planowania przestrzennego, w procesie budowlanym oraz w procesie scalania gruntów (zmiany w zakresie usprawnień procesu budowlanego, planowania przestrzennego zostały wprowadzone ustawą z dnia 17 września 2021 r. o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. poz. 1986), natomiast w zakresie procesu scalania gruntów – ustawą z dnia 2 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o scalaniu i wymianie gruntów, ustawy o utracie mocy prawnej niektórych ksiąg wieczystych oraz ustawy o drogach publicznych (Dz. U. z 2022 poz. 32));

5) wydłużenie terminu realizacji obowiązków przedsiębiorców i osób fizycznych wobec administracji w niektórych przypadkach procedur administracyjnych, np. wydłużenie z 30 do 60 dni terminu na rejestrację samochodu zakupionego w innym państwie członkowskim UE (zmiana w zakresie wydłużenia została już wprowadzona przez ustawę z dnia 24 czerwca 2021 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1192)) czy wydłużenie terminu na wykorzystanie bonu turystycznego z 31.03.2022 r. do 30.09.2022 r. (zmiana w zakresie bonu turystycznego została już wprowadzona przez ustawę z dnia 17 listopada 2021 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2368)).

Ponadto, przyjęta 24 marca 2022 r. przez Sejm RP ustawa o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 zobowiązuje

instytucje odpowiedzialne za reformę, na podstawie porozumień zawieranych przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, do realizacji reformy, a w szczególności jej realizacji zgodnie z ustalonymi kamieniami milowymi, zapewnienia aktualności i poprawności danych służących do monitorowania realizacji reformy, prowadzenia kontroli realizacji reformy, zapewnienia, aby wszystkie podmioty zaangażowane w realizację reformy poddały się kontroli i realizowały obowiązki wynikające z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz. Urz. UE L 57 z 18.02.2021, str. 17 oraz Dz. Urz. UE L 410 z 18.11.2021, str. 197), przekazywania informacji niezbędnych do audytu reformy zgodnie z wymogami wynikającymi z ww. rozporządzenia 2021/214.

2. Wprowadzenie trybu postępowania uproszczonego i milczącego załatwienia sprawy w szerokiej kategorii spraw.

Zmiany wprowadzane niniejszym projektem stanowią kolejny krok na rzecz urzeczywistnienia reformy przeprowadzonej ustawą z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735, z późn. zm.) (dalej: k.p.a.), która miała miejsce w 2017 r. Ustawa z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego oraz niektórych innych ustaw wprowadziła do systemu prawa takie instytucje jak postępowanie uproszczone oraz milczące załatwienie sprawy. Warunkiem ich funkcjonowania w systemie prawnym jest istnienie podstawy prawnej w przepisach szczególnych, regulujących daną procedurę administracyjną. Bez zmiany poszczególnych ustaw przedmiotowe tryby nie mogą być stosowane w praktyce. Obecnie jedynie w niewielkiej liczbie procedur znajdują one zastosowanie, wobec czego znikoma część uczestników obrotu doświadcza ich korzystnego wpływu na sposób rozpatrywania spraw.

Szerokie wprowadzenie postępowania uproszczonego, skracającego czas trwania postępowania, bez wątplenia wpisuje się w europejskie dążenie do zapewnienia dobrej i skutecznej administracji oraz przejrzystości procedur. Uregulowane w dziale II rozdziale 14 k.p.a. postępowanie uproszczone charakteryzuje się przede wszystkim nieobszerną regulacją prawną, ograniczonym formalizmem czynności, postulowaną szybkością działania organu oraz dostępnością dla wielu podmiotów. Uproszczony charakter postępowania przejawia się m.in. w stosowaniu urzędowych formularzy wniosku, ograniczonym postępowaniu dowodowym, a także w skróconej formie uzasadnienia.

Z kolei instytucja milczącego załatwienia sprawy – stosowana w ramach postępowania uproszczonego albo samoistnie – stanowi alternatywę dla klasycznego modelu kończenia postępowania administracyjnego. Regulacja milczącego załatwienia sprawy występuje w dwóch zbliżonych formach:

□ pasywnej, tj. milczącego zakończenia postępowania (art. 122a § 2 pkt 1 k.p.a.),

□ aktywnej, tj. milczącej zgody, polegającej na braku sprzeciwu organu, wnoszonego w drodze decyzji w określonym terminie (art. 122a § 2 pkt 2 k.p.a.).

Milczące zakończenie postępowania jest środkiem przeciwdziałającym bezczynności organu, której można uniknąć przez wydanie aktu administracyjnego w terminach przewidzianych prawem materialnym. Wprowadza ono fikcję pozytywnego załatwienia sprawy, ponieważ milczenie organu po upływie przewidzianego terminu uznaje się za załatwienie sprawy w sposób w całości uwzględniający żądanie strony. Tym samym organ rozpatrujący sprawę w procedurze, do której wprowadzono instytucję milczącego zakończenia postępowania, co do zasady jest zobligowany do działania – rozstrzygnięcia spraw w drodze postanowienia albo decyzji. Milczenie organu w takich przypadkach należy ocenić negatywnie, jako przejaw jego opieszałości. Wobec tego milczące zakończenie postępowania przybiera formę sankcji za nieterminowe działanie organu. Fakt, że organ w takich przypadkach powinien wydawać rozstrzygnięcia kończące sprawę, implikuje charakter spraw rozstrzyganych w tym trybie. Jeżeli w danych postępowaniach organ często wydaje decyzje wprawdzie pozytywne dla stron, ale nieuwzględniające w pełni zakresu ich żądań, to takie kategorie spraw nie mogą być rozstrzygane w formie milczącego zakończenia postępowania.

Milcząca zgoda jest świadomym aktem woli organu administracji, stanowiącym jego aprobatę dla załatwienia sprawy w sposób przedstawiony we wniosku. W przypadku postępowania z zastosowaniem milczącej zgody organ nie ma możliwości częściowego uwzględnienia żądań strony. To swoista sytuacja zero-jedynkowa, w której organ albo akceptuje całość żądań strony, albo wnosi sprzeciw w formie decyzji. Jeżeli konkretne postępowanie charakteryzuje się tym, że organ wyraża pełną aprobatę dla wniesionego żądania albo je neguje, tym samym przypadki połowicznego uwzględnienia żądań strony raczej się nie zdarzają, to forma milczącej zgody jest adekwatna dla takiej procedury.

W kontekście milczącego załatwienia sprawy warto również podnieść, że istnieje szereg postępowań, które ze względu na swój nieskomplikowany charakter nadają się do milczącego trybu. Przesłanką przemawiającą przeciwko stosowaniu tej instytucji może być jednak interes strony w posługiwaniu się materialną formą decyzji w postaci dokumentu, np. na użytek kontaktu z kontrahentami oraz innymi organami. Milczący tryb umożliwia wprawdzie uzyskanie zaświadczenia o milczącym załatwieniu sprawy, które powinno być w pełni respektowane w obrocie prawnym. Niemniej względy ekonomiki postępowania mogą przemawiać przeciwko wprowadzeniu milczącego trybu, jeżeli do czasu potrzebnego na milczące załatwienie sprawy zostanie dodany czas uzyskania zaświadczenia, wydawanego na wniosek strony.

Projekt wprowadza postępowanie uproszczone oraz milczący sposób załatwienia sprawy w postępowaniach stosunkowo prostych, w których zazwyczaj występuje jedna strona postępowania, postępowanie dowodowe ma nieskomplikowany charakter, a decyzje zapadają często głównie w oparciu o dokumenty dołączone przez stronę do wniosku lub na podstawie informacji z publicznych rejestrów.

3. Jednoinstancyjność w wybranych postępowaniach.

Wspomnianą wyżej nowelizacją k.p.a. z 2017 r. został zmieniony art. 15 tej ustawy w taki sposób, że przy zachowaniu zasady dwuinstancyjności postępowania administracyjnego dopuszczono możliwość odstępstwa od niej w przepisach szczególnych. Rozwiązanie to potwierdziło mającą wcześniej już miejsce elastyczność w zakresie konstruowania zasad i środków prawnych służących do weryfikacji decyzji i postanowień, w zależności od charakteru i okoliczności konkretnych spraw.

W niniejszym projekcie proponuje się odejście od zasady dwuinstancyjności w stosunkowo niewielkiej liczbie postępowania, mając na względzie potrzebę ochrony praw strony. Jednocześnie proponuje się wprowadzenie istotnego – ogólnego – wyjątku od zasady dwuinstancyjności poprzez wprowadzenie regulacji, zgodnie z którą od decyzji wydanej w pierwszej instancji, od której uzasadnienia organ odstąpił z powodu uwzględnienia w całości żądania strony, nie będzie przysługiwało odwołanie (decyzja będzie ostateczna). Dzięki takiemu rozwiązaniu strona już z chwilą doręczenia jej takiej decyzji będzie dysponowała decyzją ostateczną.

4. Elektronizacja procedur.

Wraz z rozwojem szeroko pojętej cyfryzacji pojawiły się nowe wyzwania dla organów administracji. W sferze prywatnej od lat zaobserwować można zintensyfikowany rozwój procesów cyfrowych, usprawniających relację zarówno pomiędzy samymi przedsiębiorcami, jak i pomiędzy przedsiębiorcami a ich klientami. Do takich zmian należy zaliczyć rozwój bezgotówkowych form płatności czy rozwój rynku e-commerce. Wydarzenia spowodowane epidemią Covid-19 dodatkowo przyspieszyły ten proces w skali dotychczas niespotykanej. Potrzeby realizacji spraw na odległość stały się istotne jak nigdy wcześniej nie tylko z uwagi na wygodę takiego rozwiązania, ale także przez wzgląd na bezpieczeństwo relacji z zachowaniem dystansu społecznego. Niemniej adresatami wymagań i oczekiwań w zakresie elektronizacji są nie tylko podmioty prywatne, ale również organy administracji publicznej. We współczesne standardy usług administracji nieodzownie wpisana jest cyfryzacja procedur, co zmniejsza koszty i pozwala zaoszczędzić czas organom i obywatelom, a przy tym poprawia komfort wzajemnej współpracy. W związku z tym konieczna jest zmiana wielu postępowania i procedur, które z biegiem czasu okazują się być przestarzałe i nieprzystające do wymagań zarówno samej administracji, jak i podmiotów korzystających z jej usług.

Szeroko pojęta elektronizacja procedur w zamierzeniu projektodawcy ma umożliwić wykorzystanie dostępnych narzędzi informatycznych, w tym systemów teleinformatycznych, powszechnie stosowanych systemów obsługi i środków komunikacji elektronicznej przy realizacji zadań związanych z prowadzeniem postępowania (np. przy przekazywaniu

wniosków, załączników do nich, prowadzeniu korespondencji w sprawie, w tym przekazywaniu zawiadomień, wydawaniu decyzji w formie dokumentu elektronicznego itp.), jak również przy przekazywaniu sprawozdań i deklaracji oraz dokonywaniu wpisów do różnego rodzaju ewidencji.

W efekcie elektroniczna usprawni tok przekazywania informacji i obieg dokumentacji, gwarantując uzyskanie informacji w czasie rzeczywistym. Uniezależni też system od ewentualnych przeszkód występujących w tradycyjnej formie doręczania dokumentów. Finalnie przyczyni się to do przyspieszenia rozpatrywania spraw oraz zmniejszenia kosztów funkcjonowania administracji. Celem jest również doprowadzenie do większego ujednoczenia i zunifikowania baz danych oraz zapewnienie szerszego wglądu do dokumentów, które w postaci elektronicznej mogą być dostępne poza zwykłymi godzinami pracy urzędów. Dążąc do szerszego wykorzystania technologii w usługach administracji publicznej, projekt wprowadza różne elementy elektronicznej procedur.

5. Inne usprawnienia procedur.

Projektowany akt prawny ma szeroki i przekrojowy charakter, zmianami objęte zostały różne sfery życia społeczno-gospodarczego. Zidentyfikowane zostały ograniczenia, które wiążą się ze specyfiką konkretnych postępowań. Dotyczy to m.in.: zbyt dużej liczby załączników wymaganych do wniosku lub samych wniosków o wydanie niektórych decyzji, nieefektywnego sposobu zawiadamiania o wszczęciu postępowania i wydawanych w nim decyzjach, w sytuacji gdy występuje wiele stron postępowania, problemów z ustaleniem kręgu stron postępowania, co już na samym początku powoduje wydłużenie procedury, braku integracji rejestrów publicznych, nadmiarowych regulacji w procesie inwestycyjno-budowlanym, a także nieprecyzyjnie formułowanych przepisów prawa, których redakcja negatywnie wpływa na pewność obrotu i kieruje obywateli na ścieżkę kosztownej procedury sądowej. Celem projektowanej ustawy jest zatem również wyeliminowanie tych ograniczeń.

II. SZCZEGÓŁOWY OPIS PROPONOWANYCH ZMIAN – rzeczywisty stan w dziedzinie, która ma być unormowana; różnice pomiędzy dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym

1. Zmiany w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (art. 1)

1) modyfikacja instytucji ponaglenia

Projekt modyfikuje kształt kodeksowej regulacji instytucji ponaglenia. Na mocy dodawanego w art. 37 k.p.a. § 3a organ prowadzący postępowanie będzie pozostawiał bez

rozpoznania ponaglenie wniesione przed upływem terminu określonego w art. 35 tej ustawy albo w przepisach szczególnych.

W praktyce, w przypadku ponagleń wnoszonych przed upływem terminu przewidzianego na rozpatrzenie sprawy, właściwe organy nie stwierdzają bezczynności lub przewlekłego prowadzenia postępowania. Takie sprawy niepotrzebnie angażują natomiast organy administracji publicznej. Organ prowadzący postępowanie jest obowiązany przekazać ponaglenie organowi wyższego stopnia, wraz z niezbędnymi odpisami akt sprawy, a także ustosunkować się do niego. Z kolei największe zaangażowanie czasowe występuje po stronie organu rozpatrującego ponaglenie.

Ponaglenie wnoszone przed terminem przewidzianym na rozpatrzenie sprawy jest działaniem, które nie służy ani obywatelom, ani organom administracji. Warto przy tym wskazać, że zdarzają się przypadki, w których strona wnosi ponaglenie razem z wnioskiem o wydanie danej decyzji albo kilka dni po złożeniu wniosku. Ponadto ponaglenia wnoszone przez niektórych wnioskodawców, dotyczące masowo prowadzonych spraw (np. dotyczące wydania zezwoleń na pracę dla cudzoziemców), powodują poważne zakłócenia w pracy urzędów i utrudniają załatwianie innych spraw tego samego rodzaju.

Projektowane rozwiązanie nie wpływa na prawo strony do wniesienia skargi na bezczynność lub przewlekłe prowadzenie postępowania do sądu administracyjnego, ponieważ nie ulega zmianie brzmienie art. 53 § 2b ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.

2. Zmiany w ustawie z dnia 9 kwietnia 1968 r. o dokonywaniu w księgach wieczystych wpisów na rzecz Skarbu Państwa w oparciu o międzynarodowe umowy o uregulowaniu roszczeń finansowych (art. 2)

W projekcie przewiduje się zmiany dotyczące postępowań administracyjnych prowadzonych przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych na podstawie ustawy z dnia 9 kwietnia 1968 r. o dokonywaniu w księgach wieczystych wpisów na rzecz Skarbu Państwa w oparciu o międzynarodowe umowy o uregulowaniu roszczeń finansowych. Celem tych zmian jest przyspieszenie prowadzenia postępowań oraz rozstrzygnięcie niejasności pojawiających się w stosowaniu prawa i w orzecznictwie sądowno-administracyjnym.

W dodawanym art. 2a ust. 1 ww. ustawy określono podmiot właściwy do złożenia wniosku o wszczęcie postępowania administracyjnego, którym będzie organ gospodarujący nieruchomościami Skarbu Państwa właściwy dla nieruchomości. Postępowanie będzie mogło toczyć się także z urzędu. Przepisy obowiązującej ustawy nie regulują precyzyjnie tej kwestii, dlatego rodzi ona wiele niejasności. W obowiązującym stanie prawnym przyjmuje się, że wniosek powinien złożyć, uwzględniając przepisy art. 11 ust. 1 i art. 23 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, organ reprezentujący Skarb Państwa w sprawach gospodarowania nieruchomościami, którym co do zasady jest starosta albo

prezydent w miastach na prawach powiatu, wykonujący zadanie z zakresu administracji rządowej.

Podobnie konieczne jest uregulowanie statusu strony w postępowaniach prowadzonych na podstawie ustawy z dnia 9 kwietnia 1968 r. o dokonywaniu w księgach wieczystych wpisów na rzecz Skarbu Państwa w oparciu o międzynarodowe umowy o uregulowaniu roszczeń finansowych. Przymiot strony w postępowaniu administracyjnym ma osoba, której dotyczy bezpośrednio to postępowanie, lub osoba, której prawem chronione interesy mogą zostać ograniczone przez wydane rozstrzygnięcie (por. wyrok NSA z dnia 10 marca 2017 r., sygn. akt OSK 1754/15 oraz wyrok NSA z dnia 9 grudnia 2005 r., sygn. akt II OSK 310/05).

Interes prawny w postępowaniu prowadzonym na podstawie ww. ustawy powinien wynikać bezpośrednio z prawa materialnego. Zgodnie z art. 1 ww. ustawy, jej przepisy stosuje się do wpisów na rzecz Skarbu Państwa w księgach wieczystych tytułu własności nieruchomości obywateli państw obcych oraz uprawnień wynikających z wieczystego użytkowania lub z ustanowionych na rzecz tych obywateli ograniczonych praw rzeczowych, które to nieruchomości i prawa przeszły na rzecz Skarbu Państwa na podstawie międzynarodowych umów o uregulowaniu wzajemnych roszczeń finansowych, zawartych z rządami tych państw przez Rząd Polski. Przepisy ustawy stosuje się odpowiednio do zagranicznych osób prawnych.

Na podstawie przepisu art. 2 ww. ustawy wpis do księgi wieczystej Skarbu Państwa jako właściciela nieruchomości lub uprawnionego do korzystania z wieczystego użytkowania albo z ograniczonego prawa rzeczowego następuje na podstawie decyzji Ministra Finansów, stwierdzającej przejście na rzecz Skarbu Państwa nieruchomości lub prawa na podstawie międzynarodowej umowy o uregulowaniu wzajemnych roszczeń finansowych. Z kolei przepis art. 5 ust. 2 ww. ustawy stosuje się również do nieruchomości oraz praw, które przeszły na rzecz Skarbu Państwa na podstawie międzynarodowych umów o uregulowaniu wzajemnych roszczeń finansowych, zawartych przed ogłoszeniem tej ustawy. Na gruncie wyżej przywołanych przepisów prawa materialnego przyjmuje się, że podmiotem posiadającym interes prawny w przedmiotowym postępowaniu jest podmiot będący *statio fisci* Skarbu Państwa. Tym też motywowana jest zmiana w zakresie dodawanego art. 2a ust. 2 ww. ustawy.

W zakresie postępowań prowadzonych na podstawie ww. ustawy przedmiotem postępowania jest ustalenie wystąpienia takiego stanu prawnego, w którym określone prawa przeszły na Skarb Państwa, a roszczenia wynikające z tego przejścia, przysługujące uprzednim właścicielom, wygasły wskutek zawarcia układów indemnizacyjnych (art. 2 ust. 1 ww. ustawy). Ustalenie to prowadzi do stwierdzenia, w formie decyzji deklaratoryjnej, przejścia nieruchomości na rzecz Skarbu Państwa w związku z zawarciem określonego układu indemnizacyjnego. Ustalenie, że nie nastąpiło przejście nieruchomości na rzecz Skarbu Państwa oraz wygaśnięcie roszczeń na podstawie układów indemnizacyjnych wskazuje, że nie zaistniał stan przejścia na rzecz Skarbu Państwa na podstawie umowy międzynarodowej o

uregulowaniu roszczeń finansowych w odniesieniu do udziału w przedmiotowej nieruchomości. Oznacza to oczywisty brak podstaw prawnych i faktycznych do merytorycznego rozpoznania sprawy, a zatem, że nie istnieje przedmiot postępowania. W tej sytuacji postępowanie administracyjne zmierzające do wydania decyzji deklaratoryjnej w oparciu o przepisy ww. ustawy staje się bezprzedmiotowe. Organ nie ma żadnych podstaw do wydania takiego rozstrzygnięcia, skoro ww. ustawa nie przewiduje wydania przez ministra decyzji odmawiającej stwierdzenia przejścia na rzecz Skarbu Państwa nieruchomości. Wobec braku podstawy prawnej do wydania decyzji merytorycznej postępowanie jako bezprzedmiotowe powinno zostać umorzone. Ten przypadek reguluje dodawany art. 2a ust. 3 ww. ustawy.

3. Zmiany w ustawie z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (art. 3)

Poprzez zmianę art. 36⁴ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece wyposaża się właściwe organy w instrumenty usprawniające wykonywanie zadań publicznych związanych z gospodarowaniem mieniem Skarbu Państwa oraz prowadzeniem procesu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości.

Istotą projektowanego rozwiązania jest przyznanie uprawnienia do występowania o wielokrotne i nieograniczone w czasie wyszukiwanie ksiąg wieczystych w centralnej bazie danych ksiąg wieczystych:

- ministrowi właściwemu do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa, oraz
- organom właściwym w sprawach przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości.

Zarówno w zakresie gospodarowania mieniem należącym do zasobu Skarbu Państwa, jak i w procesie przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności podstawowym narzędziem służącym weryfikacji stanu prawnego nieruchomości jest księga wieczysta. Charakter zadań publicznych realizowanych przez te podmioty uzasadnia możliwość dokonywania wielokrotnej i nieograniczonej w czasie kwerendy w księgach wieczystych.

4. Zmiany w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (art. 4)

Zmiana art. 9 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi wprowadza postępowanie uproszczone w procedurze udzielenia zezwolenia na obrót hurtowy w kraju napojami alkoholowymi o zawartości powyżej 18% alkoholu oraz zezwolenia na obrót hurtowy w kraju napojami alkoholowymi o zawartości do 18% alkoholu.

Z kolei w konsekwencji zmiany art. 18⁴ tej ustawy w postępowaniu uproszczonym będą również wydawane zezwolenia na wyprzedaż posiadanych, zinwentaryzowanych zapasów napojów alkoholowych.

Zmieniane postępowania charakteryzuje nieskomplikowany charakter, co uzasadnia zastosowanie instytucji postępowania uproszczonego.

Elementem postępowania uproszczonego jest milczące załatwienie sprawy, które zgodnie z przepisami k.p.a. może zostać wyłączone. Następuje to w odniesieniu do wszystkich ww. postępowań. Stosowanie milczącego trybu byłoby nieadekwatne w przypadku tych procedur, z uwagi na obiektywną potrzebę przedsiębiorcy posługiwania się w obrocie materialną formą decyzji w postaci dokumentu.

5. Zmiany w ustawie z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach (art. 5)

Obecnie obowiązujące przepisy stanowią o papierowej postaci sprawozdań z działalności fundacji. Ponadto Minister Sprawiedliwości upoważniony jest – zgodnie z zakresem delegacji ustawowej – do określenia w drodze rozporządzenia jedynie ramowego zakresu sprawozdania, zamiast jednolitego, powszechnie obowiązującego wzoru formularza takiego sprawozdania. W rezultacie fundacje sporządzają sprawozdania w dowolny sposób, czyniąc to nawet odręcznie.

Dlatego, by usprawnić proces sprawozdawczy fundacji, zmieniany art. 12 ust. 2 ww. ustawy wprowadza elektroniczną postać sprawozdania z działalności fundacji. Sprawozdanie obejmujące najważniejsze informacje o działalności fundacji w okresie sprawozdawczym, które pozwolą ocenić prawidłowość realizacji przez fundację jej celów statutowych, opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym. Ponadto zmiana delegacji do wydania aktu wykonawczego w art. 12 ust. 4 ww. ustawy sprawi, że zostanie określony jednolity wzór formularza sprawozdania. Z uwagi na konieczność zapewnienia odpowiedniego terminu do przeprowadzenia procesu legislacyjnego aktu wykonawczego wydanego na podstawie zmienianego przepisu upoważniającego – zmiana ta wejdzie w życie od 1 stycznia 2023 r.

6. Zmiany w ustawie z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (art. 6)

1) Jednoinstancyjność w postępowaniu w sprawie udostępnienia kanału technologicznego

Konstrukcja przepisów regulujących postępowanie w sprawie udostępnienia kanału technologicznego w maksymalny sposób ogranicza uznaniowość wydawanych decyzji. Nie ma tu więc konieczności prowadzenia rozbudowanego postępowania dowodowego, które powinno następnie podlegać kontroli organu II instancji. W związku z tym wyłącza się w tym postępowaniu możliwość wniesienia odwołania od wydanej decyzji, co dotyczy także odpowiednio wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy.

2) Jednoinstancyjność w postępowaniu w sprawie przeniesienia decyzji o zezwoleniu na zajęcie pasa drogowego na cele związane z infrastrukturą telekomunikacyjną

Konstrukcja przepisów regulujących postępowanie w sprawie przeniesienia decyzji o zezwoleniu na zajęcie pasa drogowego na cele związane z infrastrukturą telekomunikacyjną w maksymalny sposób ogranicza uznaniowość wydawanych decyzji. Przedmiotowe postępowanie ma jedynie na celu przeniesienie już przyznanych praw i obowiązków wynikających z uzyskanego zezwolenia na inny podmiot. Nie ma tu zatem konieczności prowadzenia rozbudowanego postępowania dowodowego, które powinno następnie podlegać kontroli organu II instancji na wniosek strony. Dotyczy to także wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy.

7. Zmiany w ustawie z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (art. 7)

Postępująca cyfryzacja w różnych obszarach funkcjonowania państwa powinna zostać także uwzględniona w obszarach związanych z postępowaniem geodezyjnym. W związku z tym przewiduje się, że projekt operatu opisowo-kartograficznego będzie podlegał wyłożeniu do wglądu osób fizycznych, osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej także za pomocą środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2020 r. poz. 344).

W zakresie zmiany art. 40a ust. 2 pkt 3 należy wyjaśnić, że postępowanie scaleniowe lub wymienne przeprowadza starosta, jako zadanie z zakresu administracji rządowej, finansowane ze środków budżetu państwa. Natomiast prace scaleniowo-wymienne koordynuje i wykonuje samorząd województwa przy pomocy jednostek organizacyjnych. W celu ich sprawnego realizowania są zawierane „porozumienia” pomiędzy samorządem województwa albo wojewódzkimi biurami geodezji a starostami. Dokumentacja sporządzona w trakcie tych postępowań administracyjnych stanowi projekt scalenia lub wymiany gruntów. Niekwestionowaną wartością dodaną projektu scalenia lub wymiany gruntów jest także aktualizacja bazy ewidencji gruntów i budynków. Projektowana zmiana doprecyzowuje w tym zakresie dotychczasowe przepisy i ogranicza wątpliwości interpretacyjne w zakresie niepobierania opłat za udostępnienie wykonawcy prac geodezyjnych lub prac kartograficznych materiałów zasobu – w przypadku takich prac wykonywanych w celu realizacji zadań starosty określonych nie tylko w ustawie – Prawo geodezyjne i kartograficzne, ale także w ustawie z dnia 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów.

8. Zmiany w ustawie z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (art. 8)

Ograniczenie liczby składanych egzemplarzy wniosku

Obecnie obowiązujące przepisy nakładają obowiązek złożenia wniosku o wydanie pozwolenia, o którym mowa w art 23 ust. 1 ww. ustawy, w liczbie 9 egzemplarzy. Taka liczba żądanej dokumentacji, ze względu na postępującą elektroniczną administrację, jest nieuzasadniona. W sytuacji, gdy organ prowadzący postępowanie rozsyła wniosek do opiniowania do resortów (zgodnie z art. 23 ust. 2 i art. 26 ust. 2 ww. ustawy) za pomocą platformy ePUAP, dodatkowe egzemplarze wniosku są zbędne. Dodatkowo nie ma konieczności składania wniosku w 9 egzemplarzach w przypadku braku obowiązku opiniowania przedsięwzięcia przez ministrów, gdy sprawę rozpatruje tylko jeden organ (dyrektor urzędu morskigo). Projekt poprzez zmianę art. 27a ust. 2b ww. ustawy ogranicza zatem liczbę składanych egzemplarzy wniosku z 9 do 1.

Natomiast zmiana art. 37 tj. dodanie ust. 1fa oraz 1h w tym artykule umożliwi składanie wniosków o wykorzystanie pasa technicznego do innego celu niż określony w art. 36 ust. 2 pkt 1 w postaci elektronicznej za pomocą elektronicznego formularza.

Wzór formularza wniosku w sprawie wykorzystywania pasa technicznego do innego celu niż określony w art. 36 ust. 2 pkt 1 ustawy, w formie dokumentów elektronicznych, dyrektorzy urzędów morskich udostępnią w Biuletynie Informacji Publicznej na swoich stronach podmiotowych. Dla zapewnienia właściwego okresu na zamieszczenie tych dokumentów przepis art. 8 pkt 2 wejdzie w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia ustawy.

9. Zmiany w ustawie z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (art. 9)

Zaproponowana zmiana w art. 42b ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie umożliwia prowadzenie ewidencji pobytu na polowaniu indywidualnym wyłącznie w formie elektronicznej. Tradycyjna forma papierowa będzie dopuszczona jedynie w sytuacjach awaryjnych. Projektowana zmiana zapewni wszystkim myśliwym możliwość dokonywania wpisów na polowanie indywidualne do elektronicznej książki ewidencji, za pośrednictwem telefonu lub komputera bez konieczności przemieszczania się do miejsca wyłożenia papierowej książki ewidencji pobytu na polowaniu indywidualnym. Należy także wyjaśnić, że w zakresie tej zmiany nie ma konieczności przewidywania przepisów przejściowych lub dostosowujących z uwagi na fakt, że aktualnie funkcjonują już elektroniczne systemy ewidencji pobytu myśliwych na polowaniu indywidualnym, z których korzysta około 80% dzierżawców i zarządców obwodów łowieckich. Tym samym wprowadzenie do ww. systemów nowych dzierżawców i zarządców obwodów łowieckich nie jest procesem skomplikowanym ani czasochłonnym. Należy wyjaśnić, że stosowna aplikacja do prowadzenia tej książki w postaci elektronicznej jest już stosowana, a wdrożenie jej stosowania wśród pozostałych nie wymaga dodatkowego sprzętu. Nie planuje się także

przenoszenia danych z dotychczas prowadzonej książki w postaci papierowej do książki prowadzonej w postaci elektronicznej.

10. Zmiany w ustawie z dnia z dnia 20 sierpnia 1997 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Rejestrze Sądowym (art. 10)

Proponowana zmiana ma na celu uregulowanie procedury przejmowania i dalszego gospodarowania nieruchomościami pozostałymi po podmiotach wykreślonych z Krajowego Rejestru Sądowego, do których prawa nabył z mocy ustawy Skarb Państwa. Coraz częściej pojawiają się problemy po zakończeniu spraw dotyczących mienia i zobowiązań pozostałych po podmiotach wykreślonych z Krajowego Rejestru Sądowego. Informacje te wskazują na istnienie luki prawnej w przepisach określających procedurę przejmowania i dalszego gospodarowania nieruchomościami pozostałymi po tych podmiotach, do których prawa nabył z mocy ustawy Skarb Państwa. Postępowania dotyczące uregulowania zobowiązań i innych spraw majątkowych po podmiotach wykreślonych z KRS prowadzą starostowie właściwi ze względu na miejsce ostatniej rejestracji podmiotu gospodarczego. W wielu przypadkach nieruchomość, której dotyczy postępowanie, jest położona w obszarze właściwości miejscowej innego starosty (w innym powiecie, województwie). Pomimo że przemawiają za tym zarówno słuszne względy ekonomiczne, jak i zapewnienie racjonalności gospodarowania nieruchomościami, starostowie właściwi miejscowo ze względu na położenie nieruchomości odmawiają protokolarnego odebrania tych nieruchomości od starosty właściwego ze względu na siedzibę podmiotu, który zakończył już postępowania dotyczące zobowiązań i mienia podmiotu gospodarczego, uzasadniając to brakiem przepisu określającego procedurę w tym zakresie. W ten sposób koszty zabezpieczenia i utrzymania nieruchomości przez starostę, którego siedziba w wielu przypadkach znajduje się w znacznym oddaleniu do nieruchomości, dodatkowo obciążają budżet przeznaczony na gospodarowanie nieruchomościami Skarbu Państwa.

Istnieje zatem konieczność uregulowania zasad i trybu przekazywania do zasobu Skarbu Państwa przedmiotowych nieruchomości po zakończeniu postępowania i zaspokojeniu wierzycieli.

Dodawany w art. 9 ust. 2k ustawy z dnia z dnia 20 sierpnia 1997 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Rejestrze Sądowym przesądza, że podmiotem zobowiązanym do protokolarnego przejęcia nieruchomości do zasobu Skarbu Państwa będzie starosta właściwy ze względu na położenie nieruchomości. Takie rozwiązanie wpisuje się w obowiązującą zasadę, że decyzja deklaratoryjna stwierdzająca nabycie tej nieruchomości z mocy prawa wydawana jest przez starostę właściwego dla położenia nieruchomości. Zatem ten organ od początku będzie posiadał wiedzę o potrzebie zabezpieczenia środków na dalsze gospodarowanie nieruchomością po zakończeniu postępowań regulujących zobowiązania i inne kwestie majątkowe podmiotów wykreślonych z KRS. Formą przejęcia będzie protokół zdawczo-odbiorczy sporządzany przez starostę właściwego ze względu na ostatnią siedzibę

podmiotu wykreślonego z KRS. Protokół będzie jednocześnie stanowił podstawę do dokonania wpisu w księdze wieczystej. Dodatkowo w projektowanym przepisie uwzględniono możliwość przejęcia różnych rodzajów nieruchomości, tj. nieruchomości rolnej lub leśnej. Z uwagi na obowiązujące ustawy szczególne regulujące zasady gospodarki tego rodzaju nieruchomościami Skarbu Państwa zaproponowano, aby w przypadku nieruchomości rolnych nieruchomość była przekazywana do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, a więc organem właściwym do przejęcia powinien być dyrektor oddziału terenowego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, a w przypadku nieruchomości leśnych powinien być nim dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych. Równocześnie w art. 9 ust. 2i ww. ustawy proponuje się jednoznaczne wskazanie, że w przypadku nabycia przez Skarb Państwa nieodpłatnie z mocy prawa użytkowania wieczystego ustanowionego na nieruchomości Skarbu Państwa po podmiocie wykreślonym z Krajowego Rejestru Sądowego, nie ma obowiązku ustalania i wnoszenia opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego. Co do zasady użytkownik wieczysty jest zobowiązany do uiszczania opłat z tytułu użytkowania wieczystego przez cały okres trwania tego prawa, jednakże w przypadku gdy podmiotem jednocześnie uprawnionym i zobowiązanym z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste gruntu jest Skarb Państwa, wówczas pobieranie i uiszczanie opłat z tego tytułu należy uznać za niecelowe. Taki stan faktyczny wpisuje się zatem w utrwaloną w doktrynie i judykaturze zasadę konfuzji długu i wierzytelności przysługujących tożsamemu podmiotowi oraz opartych na tożsamej podstawie faktycznej i prawnej. Dalsze utrzymanie więzi zobowiązaniowej pomiędzy właścicielem a użytkownikiem wieczystym gruntu, co do których zachodzi tożsamość podmiotowa, nie realizowałoby nadrzędnego celu, jakim jest ochrona interesów majątkowych Skarbu Państwa. Z uwagi na relacje pomiędzy stronami tego stosunku nie byłoby również możliwe efektywne korzystanie ze środków ochrony prawnej przeciwko dłużnikowi będącemu jednocześnie wierzycielem w zakresie należności za użytkowanie wieczyste. Z tych względów pobieranie i wnoszenie opłat za użytkowanie wieczyste nieruchomości, których właścicielem i użytkownikiem wieczystym jest ten sam podmiot (Skarb Państwa), jest niecelowe.

W zakresie projektowanej regulacji brak jest potrzeby wprowadzenia przepisów przejściowych bądź dostosowujących. Intencją projektodawcy jest objęcie zakresem projektowanej regulacji wszystkich przypadków, w których Skarb Państwa na skutek przejęcia do zasobu nieruchomości oddanych w użytkowanie wieczyste, stał się użytkownikiem wieczystym a jednocześnie był właścicielem tej nieruchomości. Przepis już w obecnym brzmieniu stanowi, że użytkowanie wieczyste ustanowione na nieruchomości, której właścicielem jest Skarb Państwa, nie wygasa. Sytuacja ta ma charakter przejściowy i ulega zmianie z chwilą zagospodarowania nieruchomości. Koniecznym uzupełnieniem jest doregulowanie, aby do tego czasu Skarb Państwa nie uiszczał opłat z tytułu użytkowania wieczystego z uwagi na tożsamość podmiotową jaka zachodzi po stronie Skarbu Państwa (jako właściciela i użytkownika wieczystego). Sytuacja ta nie rodzi zatem żadnych nowych

stosunków prawnych i faktycznych. O stosunku prawnym możemy mówić wówczas, gdy zachodzi zależność pomiędzy co najmniej dwoma podmiotami prawa.

Projektowana regulacja nie będzie miała zatem wpływu na stosunki prawne i faktyczne ukształtowane pod rządem dotychczasowej regulacji, albowiem takie stosunki prawne nie powstały. Nie ma zatem potrzeby wprowadzania przepisów przejściowych czy dostosowujących. Niewątpliwie natomiast w wyniku przejęcia przez Skarb Państwa nieruchomości pozostałych po podmiotach wykreślonych z Krajowego Rejestru Sądowego, powstały dla Skarbu Państwa skutki w sferze praw majątkowych. Dlatego też konieczna wydaje się modyfikacja przepisu tak, aby usunąć wszelkie wątpliwości co do braku obowiązku pobierania od Skarbu Państwa przez Skarb Państwa opłat z tytułu użytkowania wieczystego w sytuacjach opisanych w tym przepisie.

Podkreślić jednocześnie należy, że przepisy przejściowe mają zastosowanie do zdarzeń powstałych pod rządami poprzednio obowiązującej regulacji prawnej pod warunkiem jednak, że zdarzenia te nadal trwają lub wywołują określone skutki prawne. W myśl zasady retrospektywnego działania prawa, ustawodawca może postanowić, że od chwili wejścia w życie nowych norm należy je stosować do wszelkich stosunków prawnych, zdarzeń czy stanów rzeczy danego rodzaju, zarówno tych, które dopiero powstaną, jak i tych, które powstały wcześniej, przed wejściem w życie nowych przepisów, ale trwają w czasie dokonywania zmiany w prawie (orz. TK z 5.12.1995 r., K 6/95, OTK 1995, Nr 3, poz. 19). Zaletą stosowania tej zasady jest to, iż wszystkie sprawy rozstrzygane są w sposób jednakowy. Z taką też sytuacją mamy do czynienia przy okazji zmian w ustawie Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Rejestrze Sądowym. Projektowana regulacja ma bowiem swoim zasięgiem objąć wszystkie zdarzenia powstałe na gruncie stosowania dotychczasowych przepisów ustawy - Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Rejestrze Sądowym.

11. Zmiany w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (art. 11)

Zmiana art. 173a ust. 2 sprowadza się do uchylecia regulacji obligującej ministra właściwego do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa do opracowywania cyklicznych analiz i zestawień charakteryzujących rynek nieruchomości. Przedmiotowe analizy i zestawienia opracowywane są przez resort od 2004 roku. Dotychczasowe zainteresowanie tym opracowaniami przez podmioty zewnętrzne było jednak znikome. Przyczyny tej sytuacji można upatrywać w tym, że opracowania za dany rok kalendarzowy przygotowywane są z prawie rocznym opóźnieniem. Należy mieć bowiem na uwadze, że przedmiotowe analizy bazują na danych wynikowych badania 1.26.04 „*Obrót nieruchomościami*” prowadzonego przez Główny Urząd Statystycznych wspólnie z ministrem właściwym do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa w ramach badań statystycznych statystyki publicznej.

Termin udostępnienia przez Główny Urząd Statystyczny wynikowych informacji statystycznych w tym zakresie uzależniony jest natomiast od terminów przekazywania danych przez właściwe podmioty, określonych w programach badań statystycznych na poszczególne lata. Zazwyczaj dane za dany rok kalendarzowy zbierane w ramach badania „*Obrót nieruchomościami*” dostępne są dopiero na przełomie lipca/sierpnia roku następnego. Niezależnie od powyższego należy mieć również na uwadze, że w obecnych czasach powszechny jest dostęp do różnego rodzaju raportów i analiz dotyczących rynku nieruchomości sporządzanych zarówno przez podmioty prywatne, jak i firmy analityczne specjalizujące się w doradztwie na rynku nieruchomości. Dostęp do szeregu tego rodzaju materiałów jest niejednokrotnie bezpłatny. Ponadto raporty te często sporządzane są z dużym stopniem szczegółowości, pojawiają się na rynku w miarę na bieżąco, a przez to lepiej spełniają wymagania uczestników rynku nieruchomości. Mając na uwadze powyższe, jak również uwzględniając potrzebę racjonalizacji wydatkowania środków publicznych, nieuzasadnione wydaje się ponoszenie przez budżet państwa kosztów związanych z opracowywaniem analiz i zestawień dotyczących rynku nieruchomości, których przydatność z punktu widzenia uczestników rynku nieruchomości jest niewielka. Z tego względu zaproponowano uchylenie przepisu regulującego ten obowiązek. Zaproponowane uchylenie obowiązku sporządzania analiz i zestawień charakteryzujących rynek nieruchomości nie oznacza jednak odstąpienia od dokonywania przez ministra właściwego okresowych badań rynku nieruchomości. Obowiązek ten wynika bowiem z art. 173a ust. 1 i wpisuje się w kompetencje ministra jako organu właściwego w sprawach z zakresu szeroko pojętej gospodarki nieruchomościami. Minister nadal będzie zatem dokonywał badań rynku nieruchomości ze szczególnym uwzględnieniem nieruchomości przeznaczonych na cele mieszkaniowe lub wykorzystywanych na te cele, w ramach badania statystycznego prowadzonego we współpracy z Prezesem Głównego Urzędu Statystycznego ujmowanego w corocznych Programach badań statystycznych statystyki publicznej, tak jak ma to miejsce obecnie.

Propozycja zmian w **art. 193** ma na celu zniesienie obowiązku ogłaszania wyciągów z centralnego rejestru rzeczoznawców majątkowych w dzienniku urzędowym przez ministra właściwego do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa. Obecnie wyciągi te ogłaszane są w dzienniku urzędowym dwa razy w roku według stanu na dzień 30 czerwca oraz 31 grudnia. Ponadto wyciągi z centralnego rejestru publikowane są także na stronie internetowej urzędu obsługującego ministra. Dane publikowane na stronie internetowej są na bieżąco aktualizowane z uwagi na nieograniczoną formalnie dostępność edycji danych w formie zapisu elektronicznego, więc dane publikowane w internecie zasadniczo stanowią najbardziej aktualnie i podstawowe źródło informacji dla zainteresowanych, którzy szukają informacji o osobach posiadających uprawnienia zawodowe w zakresie szacowania nieruchomości.

Natomiast z uwagi na fakt, że wyciągi ogłaszane są w dzienniku urzędowym z niską częstotliwością, a co za tym idzie posiadają niższy walor aktualności, informacje w nich zamieszczane postrzegane są jako dane o małej użyteczności. W konsekwencji zainteresowanie korzystaniem z tego źródła informacji o rzeczoznawcach majątkowych jest znikome.

W związku z powyższym przepis obligujący ministra właściwego do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa wyciągów w centralnego rejestru rzeczoznawców majątkowych należy ocenić jako nadmiarowy i nieodpowiadający potrzebom obywateli. W konsekwencji proponuje się więc zniesienie tego obowiązku, przy jednoczesnym pozostawieniu regulacji obligującej ministra właściwego do publikacji wyciągów z tego rejestru na stronie internetowej, jako narzędzia najbardziej adekwatnego do roli, jaką wyciągi z rejestru mają spełniać.

12. Zmiany w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych (art. 12)

Zaproponowana zmiana ma na celu usprawnienie i odformalizowanie procedury nadania uprawnień przewodnika górskiego poprzez wprowadzenie uproszczonego postępowania w tej sprawie. Możliwość uzyskania uprawnień wiąże się z koniecznością spełnienia określonych kryteriów, których weryfikacja ma charakter formalny. Potwierdzenie nadania uprawnień dokumentuje się poprzez wydanie legitymacji i identyfikatora przewodnika górskiego.

Do tego postępowania nie będą mieć zastosowania przepisy o milczącym zakończeniu postępowania z uwagi na to, że przewodnik górski posługuje się legitymacją wydawaną po nadaniu uprawnień, zatem nie jest zasadne rozdzielanie tych dwóch etapów.

13. Zmiana w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (art. 13)

Zmiana ma na celu wprowadzenie ułatwienia dla przedsiębiorców, którzy zgłaszają zmiany w kodzie ubezpieczenia w ramach prowadzonej działalności gospodarczej. Obecnie zmiana powinna być zgłaszana bezpośrednio do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. W praktyce przedsiębiorcy zgłaszają zmiany na formularzu CEIDG-1, choć jest to niewystarczające i na etapie weryfikacji wniosku złożonego w ten sposób do ZUS pracownik ZUS musi skontaktować się z płatnikiem (przedsiębiorcą), zobowiązując go do przedłożenia nowego wniosku lub uzupełnienia złożonych dokumentów w ZUS. Mając na uwadze, że przez system CEIDG jest możliwe złożenie dokumentów do ZUS, uzasadnione jest dodanie do obecnej listy załącznika, w którym zmieniany jest kod ubezpieczenia. Co więcej jest to spójne z ideą tzw. jednego okienka i realizacji spraw dotyczących wykonywania działalności gospodarczej w jednym miejscu, tj. poprzez formularze dostępne do złożenia przez CEIDG.

14. Zmiany w ustawie z dnia 30 czerwca 2000 r. – Prawo własności przemysłowej (art. 14)

Projektowana zmiana wynika z konieczności uwzględnienia w ustawie z dnia 30 czerwca 2000 r. – Prawo własności przemysłowej regulacji wynikających z ustawy o doręczeniach elektronicznych.

Projekt wprowadza możliwość wyboru opcji doręczania korespondencji elektronicznej profesjonalnym pełnomocnikom i przedsiębiorcom za pomocą systemu teleinformatycznego Urzędu Patentowego. Pozwoli to na kontynuację prowadzonej korespondencji w ramach indywidualnych kont, przypisanych użytkownikom systemu praw własności przemysłowej w Polsce. Proponowana zmiana zapewni klientom Urzędu Patentowego pełny dostęp do korespondencji, zarówno wychodzącej przygotowywanej za pomocą zaawansowanych formularzy z poziomu systemu teleinformatycznego Urzędu, jak i przychodzącej, stanowiącej dalszy ciąg komunikacji w danej sprawie, a także statusu wnoszonych za pomocą systemu opłat. Umożliwienie komunikacji elektronicznej za pomocą jednego, wybranego przez klienta kanału, w przypadku systemu teleinformatycznego Urzędu, pozwoli na przechowywanie pełnej korespondencji w jednym miejscu, z podziałem na sprawy. Proponowana zmiana pozwoli również na ujednoczenie podejścia do komunikacji elektronicznej w sprawach własności przemysłowej zarówno dla osób fizycznych, niekorzystających z innych kanałów komunikacji elektronicznej, jak i profesjonalnych pełnomocników i przedsiębiorców poprzez umożliwienie im wyboru kanału do doręczeń elektronicznych. Zgodnie z proponowaną zmianą zgłoszenia i korespondencja w postaci elektronicznej wnoszona jest na adres do doręczeń elektronicznych. Jednocześnie przewiduje się możliwość wnoszenia korespondencji za pośrednictwem systemu teleinformatycznego Urzędu Patentowego, przy użyciu formularzy elektronicznych udostępnionych w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Urzędu Patentowego. Po wyrażeniu przez stronę zgody możliwe będzie doręczanie korespondencji wyłącznie przez system teleinformatyczny Urzędu Patentowego. Wyrażenie albo wycofanie zgody będzie dokonywane przez system teleinformatyczny Urzędu Patentowego. Zgoda będzie wywoływała skutki prawne tylko w sprawie, w której została złożona. Z kolei wycofanie zgody będzie wywoływało skutki z upływem następnego dnia roboczego po doręczeniu Urzędowi Patentowemu oświadczenia o wycofaniu zgody. W przypadku doręczania korespondencji przez system teleinformatyczny Urzędu Patentowego pismo będzie uznawane za doręczone w dniu wskazanym w urzędowym poświadczeniu odbioru, a w przypadku jego braku – po upływie 14 dni od dnia umieszczenia pisma w systemie teleinformatycznym Urzędu Patentowego.

Mając na uwadze doświadczenia ze stanu epidemii wywołanego wirusem SARS-CoV-2, w przypadku spraw rozpatrywanych w trybie postępowania spornego projekt wprowadza możliwość przeprowadzania rozpraw przy użyciu urządzeń technicznych umożliwiających

przeprowadzenie ich na odległość. Przewiduje się, że rozprawa w tej formie będzie przeprowadzana za zgodą stron postępowania spornego.

Zauważyć należy, że ustawodawca w odniesieniu do spraw rozpatrywanych w trybie postępowania spornego nie zdecydował się na wprowadzenie rozwiązań analogicznych do art. 15z§1 ust. 1 pkt 1 i art. 15z§4 ust. 2 ustawy z 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, odnoszących się do spraw rozpatrywanych przez sądy powszechne i sądy administracyjne. W aktualnym stanie prawnym Urząd Patentowy nie ma podstawy prawnej umożliwiającej przeprowadzanie rozpraw w sposób zdalny. Jednak mając w szczególności na uwadze zagrożenia dla zdrowia i życia, jakie niesie ze sobą trwająca pandemia COVID-19, jest to rozwiązanie wysoce pożądane i oczekiwane przez uczestników postępowań. Zauważyć należy, że rozwiązanie pozwalające na przeprowadzanie rozpraw zdalnych nie powinno mieć charakteru tymczasowego, ale powinno zostać utrzymane również po ustaniu pandemii. Powyższe rozwiązanie jest korzystne zarówno z punktu widzenia ekonomiki postępowania, gdyż strony będą mogły uniknąć długotrwałych dojazdów do Urzędu Patentowego z różnych stron Polski, jak również uzasadnione ekonomicznie (koszty dojazdu, noclegu itp.). Z drugiej zaś strony przyczyni się do poszerzenia dostępności postępowań dla publiczności. W rozprawie w charakterze publiczności będzie mógł wziąć udział każdy zainteresowany bez konieczności stawiennictwa w Urzędzie Patentowym. Takie rozwiązanie może więc pośrednio wpłynąć na wzrost świadomości osób trzecich w odniesieniu do sposobu uzyskiwania i utrzymywania praw wyłącznych. Należy podkreślić, iż możliwość przeprowadzenia rozprawy w sposób zdalny będzie uzależniona od zgody stron, co ma w szczególności na celu zabezpieczenie potrzeb osób wykluczonych cyfrowo czy też takich, które będą preferować procedowanie w sposób tradycyjny.

Jednocześnie mając na względzie potrzebę możliwie szerokiego stosowania wprowadzonego rozwiązania możliwość przeprowadzania rozprawy w sposób zdalny będzie dotyczyła również postępowań wszczętych przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy. Ponadto uzależnienie możliwości przeprowadzenia rozprawy w trybie zdalnym należy zabezpieczyć interesy stron postępowań, które już są w toku w dacie wejścia w życie ustawy, w postaci konieczności wyrażenia przez nich zgody na taki sposób postępowania.

15. Zmiana w ustawie z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (art. 15)

W obecnym stanie prawnym w zależności od tego, czy wnioskodawca spełnia określone ustawowo przesłanki, wojewódzki inspektor jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych wydaje decyzję o wpisie do rejestru rzeczoznawców w zakresie rodzajów artykułów rolno-spożywczych lub decyzję o odmowie wpisu do tego rejestru. Od tej decyzji

stronie przysługuje prawo do wniesienia odwołania do organu II instancji, tj. Głównego Inspektora Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.

Biorąc pod uwagę fakt, że przesłanki pozytywne wpisu do rejestru rzeczoznawców zostały przez ustawodawcę określone w sposób precyzyjny (zdanie egzaminu lub odbycie szkolenia) w przypadku ww. decyzji nie ma właściwie miejsca na uznaniowość organu. W celu usprawnienia postępowania mającego na celu nabywanie uprawnień rzeczoznawcy zasadne wydaje się odstępianie od zasady dwuinstancyjności postępowania. Postępowanie powinno natomiast pozostać dwuinstancyjne w przypadku decyzji o skreśleniu z rejestru rzeczoznawców, o której również mowa w art. 35 ust. 4, z uwagi na fakt, że wiąże się ona z pozbawieniem strony uprawnień i ma charakter typowo uznaniowy. Powinna być zatem poddawana kontroli instancyjnej.

16. Zmiany w ustawie z dnia 11 kwietnia 2001 r. o rzecznikach patentowych (art. 16)

Projektowany przepis wprowadza możliwość przeprowadzania Krajowego Zjazdu Rzeczników Patentowych, Nadzwyczajnego Zjazdu Rzeczników Patentowych, okręgowych zgromadzeń rzeczników patentowych, o których mowa w art. 47, 49 oraz 54 ustawy z dnia 11 kwietnia 2001 r. o rzecznikach patentowych oraz wyborów odbywających się w ich trakcie, w taki sposób, który nie wymaga obecności w tym samym miejscu rzeczników patentowych uprawnionych do udziału w tych przedsięwzięciach, tj. przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej zapewniających:

- 1) transmisję posiedzenia w czasie rzeczywistym pomiędzy uczestnikami posiedzenia,
 - 2) wielostronną komunikację w czasie rzeczywistym, w ramach której uczestnicy posiedzenia mogą wypowiedzieć się w toku posiedzenia
- z zachowaniem niezbędnych zasad bezpieczeństwa. Projektowana zmiana ma szczególne znaczenie w dobie epidemii, ale nie ma przeszkód, by rozwiązanie to miało charakter stały.

17. Zmiany w ustawie z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (art. 17)

Świadczenia przyznawane na podstawie art. 105 i art. 106 ust. 1 ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu:

- zgodnie z § 8 ust. 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie równoważników pieniężnych przysługujących funkcjonariuszowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego za remont zajmowanego lokalu mieszkalnego i za brak lokalu mieszkalnego – w stosunku do funkcjonariuszy ABW oraz
- zgodnie z § 11 ust. 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 sierpnia 2003 r. w sprawie równoważników pieniężnych przysługujących funkcjonariuszom Agencji Wywiadu za remont zajmowanego lokalu mieszkalnego i za brak lokalu mieszkalnego – w stosunku do funkcjonariuszy AW,

przyznawane są na podstawie złożonego przez funkcjonariusza oświadczenia mieszkaniowego, w którym sformułowana jest treść żądania strony.

W zdecydowanej większości postępowania te nie wymagają przeprowadzania postępowania dowodowego. Milczące zakończenie postępowania w przypadkach przyznania równoważnika pieniężnego za remont i za brak lokalu mieszkalnego znacznie ograniczy liczbę przygotowywanych decyzji i konieczność ich doręczania stronie, co wiąże się z usprawnieniem prowadzonych postępowań.

18. Zmiany w ustawie z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze (art. 18)

1) Forma sprawozdania z operacji lotniczych

Umożliwienie składania sprawozdań z wykonywania operacji lotniczych przez użytkowników statków powietrznych, którzy podlegają wpisowi do rejestru statków, w postaci elektronicznej przyspieszy uzupełnianie baz danych dotyczących bezpieczeństwa oraz komunikację pomiędzy sprawozdawcą a Prezesem Urzędu Lotnictwa Cywilnego. Wdrożenie sprawozdań elektronicznych pozwoli również na sprawniejszy nadzór Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego nad bezpieczeństwem lotniczym.

2) Zatwierdzenie biegłego rewidenta

Instytucja milczącego załatwienia sprawy w formie milczącego zakończenia postępowania zostaje wprowadzona do postępowania uregulowanego w art. 178 ust. 3 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze.

Zgodnie z propozycją sprawa zatwierdzenia biegłego rewidenta, o którym mowa w przywołanym przepisie, zostanie uznana za załatwioną milcząco w sposób w całości uwzględniający żądanie podmiotu występującego z wnioskiem, jeżeli w terminie 14 dni od daty doręczenia wniosku Prezesowi Urzędu Lotnictwa Cywilnego, organ ten nie wyda decyzji albo postanowienia, o których mowa w art. 122a § 2 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

19. Zmiany w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (art. 19)

Przepis ma na celu rezygnację z konieczności uzgadniania z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej oraz z Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie projektów decyzji o warunkach zabudowy oraz projektów decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego w odniesieniu do przedsięwzięć wymagających uzyskania pozwolenia wodnoprawnego.

Pierwotnie art. 53 ust. 4 pkt 11 ww. ustawy miał na celu zapewnienie weryfikacji projektu decyzji o warunkach zabudowy oraz projektu decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego w zakresie potencjalnego wymogu uzyskania zgody wodnoprawnej. Jednak organy uzgadniające (minister właściwy do spraw gospodarki wodnej i Wody Polskie)

niejednokrotnie nie mogą na etapie uzgodnienia projektu decyzji o warunkach zabudowy, stwierdzić czy będzie w ogóle potrzeba uzyskania pozwolenia wodnoprawnego w związku z realizacją planowanych działań, ani też czy inwestycja będzie mogła być realizowana, ponieważ stopień szczegółowości planowanych działań przedstawiony w projektach decyzji jest zbyt ogólny. Ponadto dokonane uzgodnienia w żaden sposób nie rzutują na postępowanie dotyczące udzielenia samego pozwolenia wodnoprawnego, gdyż wymóg uzyskania odpowiedniej zgody wodnoprawnej jest niezależny od wymogu dokonania uzgodnienia projektu decyzji o warunkach zabudowy oraz projektu decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Warto dodać, że zgodnie z art. 388 ust. 5 ustawy – Prawo wodne pozwolenie wodnoprawne dołącza się do wniosku o wydanie decyzji, o których mowa w ust. 2 (m.in. pozwolenia na budowę), oraz zgłoszenia, o którym mowa w ust. 3 (m.in. zgłoszenia budowy), dlatego nie występuje ryzyko, że rezygnacja z dokonania uzgodnienia projektów decyzji o warunkach zabudowy oraz projektów decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, uniemożliwi weryfikację zgodności przedsięwzięć budowlanych z wymogami w zakresie gospodarki wodnej.

20. Zmiany w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (art. 20)

Celem projektowanych zmian w ustawie o ochronie przyrody było umożliwienie składania wniosków z wykorzystaniem urzędowych formularzy zamieszczonych na stronach Biuletynu Informacji Publicznej ministra właściwego do spraw środowiska.

- 1) Elektroniczna postać wniosku o udzielenie zezwolenia na odstępstwa od zakazów gatunkowych

Z uwagi na zakres oraz rodzaj załączników zasadne jest umożliwienie składania wniosku o udzielenie zezwolenia na odstępstwa od zakazów gatunkowych w postaci elektronicznej z wykorzystaniem formularza wniosku, który w formie dokumentu elektronicznego zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw środowiska. Pozwoli to na przyspieszenie obiegu sprawy oraz rozpatrywania wniosku.

- 2) Elektroniczna postać wniosku o wycinkę drzewa lub krzewu

Z uwagi na zakres oraz rodzaj załączników zasadne jest umożliwienie składania wniosku o wydanie zezwolenia na usunięcie drzewa lub krzewu również w postaci elektronicznej z wykorzystaniem formularza wniosku, który w formie dokumentu elektronicznego zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw środowiska. Pozwoli to na przyspieszenie obiegu sprawy oraz rozpatrywania wniosku.

- 3) Elektroniczna postać zgłoszenia i wniosku w celu prowadzenia prac na obszarach form ochrony przyrody

Z uwagi na zakres oraz rodzaj załączników wskazane jest umożliwienie składania zgłoszenia, o którym mowa w art. 118 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, lub wniosku o wydanie decyzji, o której mowa w art. 118a ust. 1 tej ustawy, w postaci elektronicznej z wykorzystaniem formularza wniosku, który w formie dokumentu elektronicznego zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw środowiska. Pozwoli to na przyspieszenie obiegu sprawy oraz rozpatrywania ww. wniosków.

21. Zmiany w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (art. 21)

Projekt znosi obowiązek uchwalania Krajowego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia, ponieważ wystarczające w tym zakresie są dokumenty strategiczne rządu, głównie średniookresowa strategia rozwoju i strategia zintegrowana w obszarze kapitału ludzkiego oraz Krajowy Program Reform, a także instrumenty prawne i działania informacyjne.

22. Zmiany w ustawie z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (art. 22)

Celem wprowadzenia kompleksowych zmian regulacji w zakresie cyfryzacji przekazywania statutów oraz z uwagi na konieczność wprowadzenia takich zmian jak:

- 1) zastąpienie przekazywania Komisji Nadzoru Finansowego wypisów aktu notarialnego zawierającego statut funduszu inwestycyjnego kopią takiego wypisu, gdyż poza kosztami związanymi z pozyskiwaniem przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych kolejnych wypisów nastęczało im również dodatkowych trudności operacyjnych (zmiana art. 15 ust. 7, art. 15a ust. 8 oraz art. 24 ust. 9), z podobnych względów proponuje się również zmianę art. 29 ust. 10, która zakłada zastąpienie wyciągu z rejestru funduszy inwestycyjnych kopią tego wyciągu;
- 2) doprecyzowanie w art. 24 ust. 9, że do zawiadomienia Komisji Nadzoru Finansowego o terminach dokonanych ogłoszeń oraz treści ogłoszeń zmian w statutach funduszu inwestycyjnego załączany jest jednolity tekst statutu funduszu inwestycyjnego obowiązujący w dniu dokonania ogłoszenia – mając na uwadze, że część z ogłaszanych zmian statutu może wchodzić w życie w terminie odroczonym, np. 3 miesięcznym, przekazywanie tekstu statutu funduszu obowiązującego w dniu ogłoszenia zmian wraz z uwidocznionymi zmianami, które wejdą w życie dopiero po upływie określonego czasu, wyłącznie na potrzeby takiego zawiadomienia należy uznać za nadmiarowe, w praktyce bowiem taki jednolity tekst statutu nigdy nie obowiązuje, ponieważ przed wejście w życie „odroczonej” zmiany statutu zostają ogłoszone kolejne, wchodzące w życie z dniem ogłoszenia zmiany statutu powodujące konieczność sporządzenia kolejnej wersji tekstu jednolitego statutu.

Zmiany przewidziane w art. 15 ust. 7 oraz art. 24 ust. 9 w ustawie o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi mają na celu umożliwienie towarzystwom funduszy inwestycyjnych oraz niepublicznym funduszom inwestycyjnym zamkniętym przekazywanie do Komisji Nadzoru Finansowego zawiadomień o utworzeniu niepublicznego funduszu inwestycyjnego zamkniętego oraz o zmianach statutów takich funduszy w postaci elektronicznej za pomocą systemu teleinformatycznego udostępnionego przez KNF. Obecnie przedmiotowe obowiązki są wykonywane wyłącznie w postaci papierowej. Mając na uwadze, że tylko w 2019 r. do KNF wpłynęło 1300 zawiadomień o zmianach statutów niepublicznych funduszy inwestycyjnych zamkniętych, proponowane rozwiązanie przyczyni się do usprawnienia procesu przekazywania zawiadomień a zarazem usprawni pracę KNF, w szczególności w sytuacji obostrzeń wprowadzanych w związku z przeciwdziałaniem rozprzestrzeniania się epidemii Covid-19.

Wśród zalet projektowanego rozwiązania można w szczególności wymienić:

- przyspieszenie po stronie KNF analizy porównawczej kolejnych wersji statutów,
- obniżenie kosztów związanych z archiwizacją przekazywanych dokumentów,
- ułatwienie dokonywania zawiadomień podmiotom nadzorowanym,
- obniżenie kosztów obsługi administracyjnej funduszu (brak konieczności pobierania dodatkowego wypisu aktu notarialnego dla KNF).

Natomiast zmiany w art. 26, art. 35 i art. 91 ww. ustawy ma stanowić ważny krok na rzecz optymalizacji komunikacji między uczestnikiem funduszu inwestycyjnego a funduszem inwestycyjnym przez zwiększenie poziomu cyfryzacji wśród podmiotów działających na rynku finansowym. Proponuje się, aby podstawową formą takiej komunikacji była forma elektroniczna, natomiast na wniosek uczestnika funduszu inwestycyjnego odbywała się jak dotychczas w postaci papierowej. Proponowane zmiany wpisują się również w zmiany wprowadzane przez regulatora unijnego, który w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/338 z dnia 16 lutego 2021 r. zmieniającej dyrektywę 2014/65/UE w zakresie wymogów informacyjnych, zarządzania produktami i limitów pozycji oraz dyrektywy 2013/36/UE i (UE) 2019/878 w zakresie ich zastosowania do firm inwestycyjnych w celu wsparcia odbudowy w następstwie kryzysu związanego z COVID-19, zdecydował, że podstawową formą komunikacji firm inwestycyjnych ze swoimi klientami będzie forma elektroniczna, a nie jak dotychczas forma papierowa, przy czym forma papierowa będzie dostępna na wyraźne życzenie klienta.

23. Zmiany w ustawie z dnia 30 czerwca 2005 r. o kinematografii (art. 23)

Na podstawie art. 19 ust. 9 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o kinematografii Dyrektor Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej uprawniony jest do określania wysokości wpłaty na rzecz ww. Instytutu dokonywanej przez podmioty określone w art. 19 ust. 1–5 oraz ust. 6a i 6b tej ustawy. Od tych decyzji służy odwołanie do ministra właściwego do spraw kultury jako organu odwoławczego. Odstąpienie od zasady dwuinstancyjności postępowania

przyczyni się do szybszego i efektywniejszego rozstrzygnięcia spraw, których przedmiotem są wpłaty na rzecz ww. Instytutu. Strona niezadowolona z rozstrzygnięcia organu będzie mogła dochodzić swoich praw w procedurze sądowo-administracyjnej.

Za wprowadzeniem projektowanego rozwiązania przemawiają również dane statystyczne. W 2020 roku złożono 8 odwołań od decyzji dyrektora ww. Instytutu, przy tym tylko w jednym przypadku postępowanie zakończyło się uchYLENIEM decyzji i przekazaniem sprawy do ponownego rozpatrzenia organowi I instancji.

24. Zmiany w ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (art. 24)

Postępowanie w sprawie udzielenia prawa do wydawania świadectw dokumentujących potwierdzenie właściwości leczniczych naturalnych surowców leczniczych i właściwości leczniczych klimatu ma sformalizowany i nieskomplikowany charakter. Decyzja wydawana jest w oparciu o dokumenty potwierdzające posiadanie odpowiedniego potencjału naukowego niezbędnego do tego celu, a w szczególności:

- sprzętu umożliwiającego przeprowadzanie badań niezbędnych do ustalenia właściwości leczniczych naturalnych surowców leczniczych i właściwości leczniczych klimatu,
- wykwalifikowanej kadry naukowej dającej rękojmię właściwej oceny wyników badań,
- odpowiedniej do przeprowadzania badań bazy lokalowej.

Taka konstrukcja przedmiotowego postępowania pozwala na zastosowanie w nim trybu postępowania uproszczonego oraz milczącego zakończenia postępowania.

25. Zmiany w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (art. 25)

Mając na uwadze potrzebę uproszczenia obowiązku informowania Komisji Nadzoru Finansowego przez firmy inwestycyjne o zamiarze zawarcia umowy tzw. outsourcingu regulowanego proponuje się nadanie nowego brzmienia art. 81d ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Proponowana zmiana brzmienia tego przepisu ma na celu jego dostosowanie do praktyki zawierania umów outsourcingu. Obowiązujący obecnie obowiązek zawiadamiania KNF o zamiarze zawarcia umowy outsourcingu co najmniej na 14 dni przed jej zawarciem, wraz z projektem umowy nie odpowiada faktycznej praktyce rynku. Negocjowanie treści umowy outsourcingowej jest niekiedy procesem wydłużonym i trwa do chwili ich zawarcia, co powoduje, że często zadośćuczynienie obowiązkowi notyfikacyjnemu przed zawarciem takiej umowy, w terminie 14 dni bywa niemożliwe. Dlatego też, proponuje się zastąpienie w ust. 1 tego przepisu 14-dniowej notyfikacji ex ante notyfikacją ex post. Ponadto, proponuje się, aby zamiast załączania do zawiadomienia umowy zawiadomienie zawierało zakres czynności powierzonych innemu przedsiębiorcy lub przedsiębiorcy zagranicznemu. Natomiast w ust. 2 proponuje się, aby informowanie

KNF o zmianie umowy miało miejsce wyłącznie, gdy zmiana ta ma istotny charakter, a nie jak to jest obecnie w przypadku każdej zmiany umowy, co jest rozwiązaniem nieadekwatnym, zwłaszcza w przypadku zmian nieistotnych, gdyż takie informacje nie mają istotnego znaczenia dla sprawowanego nadzoru.

W celu uproszczenia wymagań w zakresie wniosku o rozszerzenie zakresu działalności maklerskiej, w przypadku gdy wnioskodawca posiada już status domu maklerskiego lub banku posiadającego zezwolenie na działalność maklerską, proponuje się poniższe zmiany w art. 82 i art. 111 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Obecne brzmienie ustawy zobowiązuje wnioskodawcę, w przypadku każdorazowego wniosku o rozszerzenie zezwolenia, do przekazywania wszystkich informacji przewidzianych przepisami prawa. Powyższa zmiana przyspieszy proces gromadzenia dokumentów i informacji przez wnioskodawcę, zmniejszy koszty z tym związane i skróci proces rozpatrywania wniosków przez KNF. Ponadto, zmiana ta umożliwi wnioskodawcy przekazanie w ramach wniosku projektu regulacji wewnętrznych zamiast ich zatwierdzonych przez odpowiednie organy korporacyjne wnioskodawcy wersji.

Powyższa zmiana przyspieszy proces gromadzenia dokumentów i informacji przez wnioskodawcę oraz będzie zgodna (w zakresie statusu regulacji wewnętrznych) z pozostałymi wymogami wynikającymi z rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2017/1943 z dnia 14 lipca 2016 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych dotyczących informacji i wymogów w zakresie udzielania zezwoleń firmom inwestycyjnym (Dz. Urz. UE L 276 z 26.10.2017 r., str. 4). Skład akcjonariuszy/ udziałowców podmiotu ubiegającego się o zezwolenie na prowadzenie działalności maklerskiej ma istotne znaczenie do oceny przedmiotowego wniosku pod względem ewentualnego zaistnienia przesłanek odmowy udzielenia zezwolenia wskazanych w art. 85 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Ze względu na obowiązki przekazania informacji w postępowaniu licencyjnym, które odsyłają do przepisów wspólnotowych posługujących się niezdefiniowanym w ustawie pojęciem „organ zarządzający” konieczne jest dodanie do art. 82 przepisu ust. 2b doprecyzowującego zakres tego terminu poprzez wskazanie, że odnosi się on do zarządu oraz rady nadzorczej. Zmiany proponowane w art. 111 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi dotyczącym warunków wydania zezwolenia dla banku na prowadzenie działalności maklerskiej mają analogiczny charakter do zmian proponowanych w art. 82, odnoszącym się do postępowania licencyjnego dla domów maklerskich.

26. Zmiany w ustawie z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (art. 26)

1) Uchylenie regulacji szczególnej wobec przepisów k.p.a.

Przepisy art. 11 ust. 1a–1c ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym zaczęły obowiązywać od dnia 18 kwietnia 2020 r. w związku z wejściem w życie

ustawy z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2. Nowe przepisy zostały wprowadzone w celu umożliwienia wydawania przez Komisję Nadzoru Finansowego decyzji administracyjnych i postanowień w postaci dokumentu elektronicznego także w przypadkach, gdy na gruncie przepisów k.p.a. nie byłoby dopuszczalne doręczenie przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, a więc konieczne byłoby wydanie decyzji lub postanowienia w postaci papierowej. Nowo wprowadzone przepisy, zgodnie z art. 11 ust. 1c ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym, pozwoliły na dokonywanie w takich przypadkach doręczenia papierowego odpisu dokumentu elektronicznego. Rozwiązania te zostały wprowadzone w związku z uwarunkowaniami organizacyjnymi wymuszonymi stanem epidemicznym, w szczególności szerokim wykorzystywaniem pracy zdalnej i posługiwaniem się środkami komunikacji elektronicznej. W momencie inicjowania tych zmian k.p.a. nie zawierał przepisów, które pozwalały na wydawanie decyzji administracyjnych i postanowień w postaci elektronicznej, a doręczania ich w formie papierowych wydruków. Jednakże w związku z wprowadzeniem do k.p.a. nowych przepisów, które przewidują skuteczne doręczanie decyzji administracyjnych i postanowień, a także innych pism procesowych wydanych pierwotnie w postaci dokumentu elektronicznego, jako wydruków, powstał swoisty dualizm normatywny pomiędzy art. 39³ k.p.a. oraz art. 11 ust. 1a–1c ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym. Konieczne jest zatem uchylenie art. 11 ust. 1a–1c ww. ustawy w celu wyeliminowania powstałego dualizmu prawnego w tym zakresie.

2) Uproszczenie sposobu podejmowania rozstrzygnięć w postępowaniach z zakresu rynku emerytalnego przez Komisję Nadzoru Finansowego

Zgodnie z obecnie obowiązującą regulacją w zakresie spraw zastrzeżonych do wyłącznej kompetencji KNF w zakresie rynku emerytalnego uwzględniono rozstrzygnięcia w sprawach wydawania zezwolenia na zmianę statutu funduszu emerytalnego oraz zmianę statutu towarzystwa emerytalnego. Powyższe dotyczy funduszy: otwartych, pracowniczych, dobrowolnych, dobrowolnych zdefiniowanej daty oraz towarzystw powszechnych i pracowniczych. Takie ujęcie sposobu reglamentacji wynika przede wszystkim z obowiązkowego charakteru uczestnictwa w II filarze – otwartych funduszach, które obecnie ma już charakter historyczny.

Należy również wziąć pod uwagę, że statuty funduszy emerytalnych i towarzystw emerytalnych, zgodnie z wymogami ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych poddane są pełnej reglamentacji. Stąd znaczna część rozstrzyganych zmian ma charakter porządkowy, stylistyczny czy informacyjny. Zakres dużej części spraw merytorycznie nie uzasadnia rozstrzygnięcia spraw przez organ *in gremio*. Powyższe będzie także tożsame ze sposobem załatwienia wniosków w sprawie zmian statutów niektórych innych instytucji finansowych, np. zakładów ubezpieczeń czy banków.

27. Zmiany w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (art. 28)

Obecne przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko zobowiązują do przedłożenia lub dopuszczają przedłożenie części załączników w formie elektronicznej z wykorzystaniem formularza wniosku, który w formie dokumentu elektronicznego zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw środowiska. Wobec tego zasadne jest wprowadzenie elektronicznej formy postępowania o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Pozwoli to na przyspieszenie obiegu sprawy oraz rozpatrywania wniosku.

28. Zmiany w ustawie z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim (art. 28)

Kwalifikowana forma składania oświadczeń w sprawach o nabycie lub utratę obywatelstwa polskiego jest stosowana na gruncie ustawy z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim w celu jednoznacznego potwierdzenia woli danej osoby co do nabycia lub utraty obywatelstwa polskiego przez jej małoletnie dzieci.

W przypadku wniosków o nabycie lub utratę obywatelstwa polskiego ustawodawca nie skorzystał z ustanowienia kwalifikowanej formy złożenia wniosku poprzez obowiązek osobistego stawiennictwa we właściwym organie. Zarówno bowiem wniosek o nadanie obywatelstwa polskiego, jak też o wyrażenie zgody na zrzeczenie się obywatelstwa polskiego można złożyć korespondencyjnie z podpisem urzędowo poświadczonym. Natomiast w postępowaniu o uznanie za obywatela polskiego stosuje się przepisy k.p.a., zgodnie z którymi co do zasady wnioski i oświadczenia mogą być przesyłane pocztą oraz mogą być składane w imieniu wnioskodawcy przez jego pełnomocnika.

Przedstawiona argumentacja uzasadnia wprowadzenie regulacji zgodnie z którą oświadczenia, o których mowa w tej ustawie, w sprawach związanych z nabyciem lub utratą obywatelstwa polskiego, będą mogły być składane również z podpisem urzędowo poświadczonym. Uproszczenie procedury polega zatem na możliwości złożenia oświadczenia bez potrzeby osobistego stawiennictwa przed właściwym organem.

Jednocześnie, aby nie pozbawić skutków prawnych oświadczeń złożonych przed dniem wejścia w życie niniejszej zmiany, dopuszcza się nową formę złożenia oświadczenia jako fakultatywną, obok formy kwalifikowanej – oświadczenia do protokołu.

W konsekwencji powyższej zmian konieczne było wprowadzenie zmian w art. 21 oraz art. 49 ustawy z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim, które odsyłają do odpowiedniego stosowania art. 9 tej ustawy

29. Zmiany w ustawie z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (art. 29)

1) Zgoda na zawarcie umowy między polskim związkiem sportowym a spółką zarządzającą ligą zawodową

Projekt wprowadza postępowanie uproszczone i milczące zakończenie postępowania w postępowaniu w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umowy między polskim związkiem sportowym a spółką zarządzającą ligą zawodową.

Przedmiotowe postępowanie ma nieskomplikowany charakter. Zasady funkcjonowania ligi zawodowej są ustalane w umowie zawartej między polskim związkiem sportowym a spółką zarządzającą ligą zawodową. Umowa powinna zawierać w szczególności postanowienia gwarantujące realizację praw polskiego związku sportowego określonych w art. 13 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie oraz jego udział w przychodach związanych z zarządzaniem ligą zawodową.

Umowa uzgodniona między polskim związkiem sportowym a spółką zarządzającą ligą zawodową zostaje przedłożona ministrowi właściwemu do spraw kultury fizycznej w celu wyrażenia zgody na jej zawarcie. Minister odmawia wyrażenia zgody na zawarcie umowy w przypadku stwierdzenia niezgodności jej postanowień z przepisami prawa. Zatem rola organu administracji w tym postępowaniu jest bardzo ograniczona – sprowadza się do weryfikacji zgodności postanowień umowy z obowiązującym prawem.

Przedstawiona charakterystyka tego postępowania uzasadnia zastosowanie w nim trybu postępowania uproszczonego oraz milczącego załatwienia sprawy w formie milczącego zakończenia postępowania.

2) Zatwierdzenie statutu polskiego związku sportowego oraz jego zmiany

Projekt wprowadza postępowanie uproszczone i milczące zakończenie postępowania w postępowaniu w sprawie zatwierdzenia statutu polskiego związku sportowego oraz jego zmiany.

Przedmiotowe postępowanie ma bardzo zbliżony charakter do postępowania zmienianego w art. 34 pkt 1 projektu. Ma ono prostą konstrukcję, która wyraża się w jednej przesłance uprawniającej do wydania odmownego rozstrzygnięcia. Mianowicie, minister właściwy do spraw kultury fizycznej może odmówić zatwierdzenia statutu polskiego związku sportowego lub jego zmiany wyłącznie w przypadku stwierdzenia niezgodności ich postanowień z przepisami prawa.

30. Zmiany w ustawie z dnia 1 kwietnia 2011 r. – Prawo probiercze (art. 30)

Projekt przewiduje zastosowanie postępowania uproszczonego w sprawie wpisu znaku imiennego do rejestru znaków imiennych. Spełnione są bowiem przesłanki określone w dziale II rozdziale 14 k.p.a., które warunkują zastosowanie trybu uproszczonego w ramach rozpatrywanego postępowania.

Złożenie wniosku o wpis znaku imiennego do rejestru następuje na formularzu urzędowym określonym w przepisach rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 29 października 2020 r. w sprawie wzoru formularza wniosku zgłoszenia znaku imiennego do rejestru znaków imiennych.

Strona wnioskująca (przedsiębiorca, osoba fizyczna nieprowadząca działalności gospodarczej) oprócz formularza wniosku przedstawia również projekt graficzny znaku imiennego w chwili wszczęcia postępowania, to jest w momencie złożenia wniosku o wpis znaku do rejestru. Postępowanie o wpis znaku imiennego do rejestru charakteryzuje się szybkością działania organu, efektywnością, ograniczonym do niezbędnego minimum formalizmem czynności podejmowanych w toku postępowania, ograniczony jest zakres postępowania dowodowego do złożenia przygotowanego wcześniej wniosku oraz wizerunku graficznego znaku imiennego. Załatwienie sprawy odbywa się niezwłocznie od dnia wszczęcia postępowania i otrzymania przez organ administracji probierczej formularza wniosku wraz z wizerunkiem graficznym znaku imiennego.

Zastosowanie postępowania uproszczonego przy wydawaniu decyzji administracyjnej o wpisie znaku imiennego do rejestru wzmocni sprawność i szybkość działania organu, usprawni proces decyzyjny oraz ograniczy formalizm postępowania.

31. Zmiany w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (art. 31)

1) Zgoda na przeklasyfikowanie zasobów

Sprawy udzielania zgody na przeklasyfikowanie geologicznych zasobów nie są szczególnie skomplikowane dlatego zasadne jest odstąpienie od zasady dwuinstancyjności tego postępowania poprzez rezygnację z możliwości wniesienia środka odwoławczego.

Przedmiotowa regulacja ma na celu realizację ekonomiki postępowania. Ponadto jak wskazuje praktyka, organ koncesyjny w tych postępowaniach wydaje decyzję zgodną z żądaniem strony postępowania. W konsekwencji decyzja ta nie jest zaskarżana w administracyjnym toku instancji. Dotyczy to także wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy.

2) Dokonanie obmiaru operatu wyrobisk i przedłożenie operatu ewidencyjnego

Sprawy tego rodzaju nie są szczególnie skomplikowane, organ koncesyjny może bowiem w uzasadnionych sytuacjach nakazać dokonanie obmiaru wyrobiska i przedłożenia operatu w innym terminie, niż określony w art. 101 ust. 8 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (tj. do 15 marca). Wobec tego istnieje w tym postępowaniu możliwość odstąpienia od zasady dwuinstancyjności. Wydanie przedmiotowej decyzji jest ograniczone do sytuacji, które wymagają szczegółowego uzasadnienia. Dotyczy to także wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy.

32. Zmiany w ustawie z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie morskim (art. 32)

Na mocy projektowanych zmian w ustawie z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie morskim (zmiana art. 71 i art. 107 ww. ustawy) postępowanie uproszczone znajdzie zastosowanie do spraw dotyczących wydania:

- dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji zawodowych, niezbędnych do zajmowania stanowisk na statku,
- dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji niezbędnych do zajmowania stanowisk na jachtach komercyjnych,
- świadectw przeszkolenia potwierdzających ukończenie dodatkowego szkolenia w morskich jednostkach edukacyjnych, wymaganego przepisami międzynarodowymi w zakresie gospodarki morskiej,
- dokumentów stwierdzających uzyskanie kwalifikacji pilota morskiego lub szczególnych uprawnień pilotowych.

Powyższe dokumenty wydawane są na wniosek zainteresowanych osób, warunki uzyskania dokumentów są określone w przepisach, dodatkowo w urzędach morskich proces wydawania dokumentów kwalifikacyjnych jest objęty systemem ISO – wdrożono zatem szczegółowe procedury i instrukcje postępowania, a także standardowe formularze (wnioski, arkusze kwalifikacyjne, potwierdzenia wydania świadectw). Sprawy w większości są powtarzalne. Urzędy morskie korzystają z jednego, wspólnego systemu informatycznego, w którym prowadzi się sprawę od przyjęcia wniosku do wygenerowania gotowego dokumentu, przy jednoczesnym rejestrowaniu wszystkich wykonywanych czynności. Termin załatwiania spraw jest z góry określony (wnioskodawca jest informowany w chwili składania wniosku o terminie odbioru dokumentu).

Decyzje są wydawane marynarzom jedynie w przypadku odmowy wydania dokumentu, w pozostałych przypadkach uproszczona decyzja pozostaje w aktach ewidencyjnych sprawy, a wnioskodawca otrzymuje gotowy dokument.

Dodatkowo na podstawie rozporządzenia Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 9 marca 2012 r. w sprawie rodzaju spraw, w których obowiązek prowadzenia metryki sprawy jest wyłączony, w tych sprawach nie prowadzi się metryki z uwagi na ich charakter i sposób dokumentowania.

Jednocześnie w tych sprawach wyłącza się milczący tryb załatwienia sprawy, ponieważ strony postępowania będą posługiwały się wydanymi dokumentami w obrocie prawnym.

33. Zmiana w ustawie z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin (art. 33)

Na podstawie art. 62 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin wojewódzki inspektor cofa, w drodze decyzji, upoważnienie do prowadzenia działalności w zakresie certyfikacji w integrowanej produkcji roślin na wniosek podmiotu certyfikującego. Decyzja ta ma charakter deklaratoryjny.

Wobec takiego ukształtowania przedmiotowego postępowania, w którym to sama strona jest zainteresowana utratą posiadanych uprawnień, zasadne jest wprowadzenie w tym postępowaniu jednoinstancyjności.

34. Zmiany w ustawie z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach

Projekt wprowadza uproszczony tryb postępowania w sprawie wpisania zaproszenia dla cudzoziemca do ewidencji zaproszeń. Zaproszenie jest dokumentem potwierdzającym posiadanie środków finansowych związanych z planowanym pobytem cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Wpisanie zaproszenia do ewidencji zaproszeń jest czynnością o charakterze materialno-technicznym (nie wymaga wydania decyzji administracyjnej). Przed dokonaniem wpisu zaproszenia organ dokonuje analizy przedstawionego we wniosku zapraszającego stanu faktycznego i weryfikuje, czy nie zachodzą przesłanki do odmowy dokonania wpisu. Odmowa dokonania wpisu zaproszenia do ewidencji, w formie decyzji administracyjnej, może nastąpić wyłącznie w przypadku wystąpienia okoliczności enumeratywnie wskazanych w ustawie z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach. Ponadto w postępowaniu w sprawie wpisania zaproszenia do ewidencji zaproszeń stosowany jest urzędowy formularz wniosku.

Przedstawiona charakterystyka uzasadnia wprowadzenie uproszczonego trybu postępowania w sprawie wpisania zaproszenia do ewidencji zaproszeń.

Natomiast milczący tryb załatwienia sprawy zostaje wyłączony, ponieważ pozytywne rozstrzygnięcie organu administracji w sprawie wpisu zaproszenia do ewidencji zaproszeń przybiera formę czynności materialno-technicznej, a nie decyzji.

Urzędowy formularz, z wykorzystaniem którego strona może wnieść podanie w postępowaniu uproszczonym, zawiera pouczenie o treści § 4, zgodnie z którym w sprawie wszczętej na skutek podania złożonego z wykorzystaniem urzędowego formularza nie jest dopuszczalne późniejsze zgłaszanie przez stronę nowych żądań. Wprowadzenie trybu uproszczonego w sprawie wpisu zaproszenia do ewidencji zaproszeń będzie zatem oznaczało konieczność uwzględnienia w obowiązującym formularzu wniosku o wpisanie zaproszenia do ewidencji zaproszeń treści ww. pouczenia. Obecnie obowiązujący wzór formularza wniosku o wpisanie zaproszenia do ewidencji zaproszeń jest określony rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 2 grudnia 2020 r. w sprawie wzoru zaproszenia, wzoru formularza wniosku o wpisanie zaproszenia do ewidencji zaproszeń oraz wysokości środków, które powinien posiadać zapraszający (Dz. U. poz. 2347). Z uwagi na powyższe, proponuje się przepis przejściowy przewidujący odpowiedni okres na wydanie nowego rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji określającego wzór formularza wniosku o wpisanie zaproszenia do ewidencji zaproszeń uwzględniającego powyższe zmiany (art. 70).

35. Zmiany w ustawie z dnia 19 grudnia 2014 r. o rybołówstwie morskim (art. 35)

- 1) Licencja połowowa w postępowaniu uproszczonym

Proponowana zmiana wprowadza uproszczony tryb postępowania w sprawie wydania licencji połowowej. Postępowanie w sprawie wydania licencji połowowej ma nieskomplikowany charakter. Decyzja w sprawie wydania albo odmowy wydania licencji połowowej podejmowana jest w oparciu o ściśle określone przesłanki. Wniosek o wydanie licencji strona składa na formularzu udostępnionym na stronie internetowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw rybołówstwa.

Przedstawiona charakterystyka tego postępowania uzasadnia zastosowanie w nim trybu postępowania uproszczonego. Jednocześnie wyłącza się stosowanie przepisów k.p.a. o milczącym załatwieniu sprawy, z uwagi na fakt, iż strona potrzebuje materialnej formy tej decyzji w formie dokumentu licencji, by posługiwać się nią w obrocie prawnym.

2) Pozwolenie na połowy organizmów morskich w postępowaniu uproszczonym

Projekt wprowadza uproszczony tryb postępowania w sprawie wydania pozwolenia na połowy organizmów morskich na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej w celach prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych albo w celu kształcenia, w zakresie rybołówstwa morskiego. Przedmiotowe postępowanie ma nieskomplikowany charakter, ograniczony jest krąg podmiotów, które mogą ubiegać się o wydanie tego pozwolenia (instytut badawczy, instytut naukowy, centra kształcenia zawodowego, uczelnia albo szkoła ponadpodstawowa działające w określonym zakresie), a decyzja odmowna może zapaść tylko wówczas, gdy planowane połowy spowodowałyby negatywne skutki dla żywych zasobów morza albo gdy prowadzenie planowanych badań naukowych lub prac rozwojowych jest nieuzasadnione lub niecelowe ze względu na ochronę żywych zasobów morza.

Przedstawiona charakterystyka tego postępowania uzasadnia zastosowanie w nim trybu postępowania uproszczonego. Jednocześnie wyłącza się stosowanie przepisów k.p.a. o milczącym załatwieniu sprawy, z uwagi na fakt, że strona ma interes w uzyskaniu materialnej formy ww. pozwolenia w postaci dokumentu, który będzie mogła okazać np. w razie ewentualnej kontroli ze strony uprawnionego organu.

36. Zmiany w ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o pracy na morzu (art. 36)

Książeczki żeglarskie wydawane są na wniosek zainteresowanego, a wymagane załączniki są określone w akcie wykonawczym. W urzędach morskich proces wydawania książeczek żeglarskich jest objęty systemem ISO – wdrożono szczegółowe procedury i instrukcje postępowania, a także standardowe formularze. Sprawy w większości są powtarzalne. Urzędy morskie korzystają z jednego, wspólnego systemu informatycznego, w którym prowadzi się sprawę od przyjęcia wniosku do wygenerowania gotowego dokumentu, przy jednoczesnym rejestrowaniu wszystkich wykonywanych czynności. Termin załatwiania spraw jest z góry określony (wnioskodawca jest informowany w chwili składania wniosku o terminie odbioru dokumentu).

Decyzje są wydawane marynarzom jedynie w przypadku odmowy wydania dokumentu lub w przypadku unieważnienia, w pozostałych przypadkach uproszczona decyzja pozostaje w aktach ewidencyjnych sprawy, a wnioskodawca otrzymuje gotowy dokument.

Dodatkowo na podstawie rozporządzenia Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 9 marca 2012 r. w sprawie rodzaju spraw, w których obowiązek prowadzenia metryki sprawy jest wyłączony, w sprawach o wydanie książeczek żeglarskich zniesiono obowiązek prowadzenia metryki z uwagi na ich charakter i sposób dokumentowania.

Przedstawiona charakterystyka postępowania uzasadnia zastosowanie w nim trybu postępowania uproszczonego.

Zgodnie z ustawą z dnia 5 sierpnia 2015 r. o pracy na morzu, poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej książeczki żeglarskie wystawia konsul, postępowanie przed którym określa dział III Postępowanie przed konsulem ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. – Prawo konsularne. Aby nie pozostawić wątpliwości co do stosowania odpowiednich przepisów dotyczących postępowania przed konsulem należało dodać zmianę dotyczącą stosowania przepisów ww. ustawy – Prawo konsularne w sprawach uregulowanych w ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o pracy na morzu należących do właściwości konsula.

37. Zmiany w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (art. 37)

1) Usprawnienie postępowania w sprawie o ustalenie charakteru wód

Obecna regulacja postępowania w sprawie o ustalenie charakteru wód przewiduje doręczenie wszystkich pism w postępowaniu poprzez zamieszczenie obwieszczenia na okres 60 dni. Po zsumowaniu terminów w przykładowych postępowaniach okazuje się, że ponad pół roku trwa doręczanie stronom pism.

Skrócenie terminów po upływie których następuje skutek doręczenia obwieszczanych pism spowoduje przyspieszenie postępowania administracyjnego. Ponadto uściślenie i korekta zaproponowanych w projekcie przepisów co do załączników załączanych do wniosku, a także doprecyzowanie procedury, która wpłynie na przyspieszenie procesu wydawania rozstrzygnięć, szczególnie w przypadku, gdy grunt posiada nieuregulowany stan prawny.

2) Usprawnienie postępowania w sprawie o ustalenie linii brzegu

Dodanie regulacji art. 220 ust. 8a ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne podyktowane jest rozszerzeniem regulacji zawartych w art. 220 ust. 8–11 tej ustawy w stosunku do innych czynności przewidzianych w toku postępowania, poza zawiadomieniem o wszczęciu postępowania i wydaniem decyzji, o których, w dotychczas wymienionych przypadkach, zawiadamia się w drodze obwieszczenia. Z kolei regulacja art. 220 ust. 21 ww. ustawy ma na celu usprawnienie i przyspieszenie wszystkich postępowań administracyjnych dotyczących ustalenia linii brzegu, z uwzględnieniem postępowań nadzwyczajnych.

- 3) Usprawnienie postępowania w sprawie rozgraniczenia gruntów, które były pokryte wodami przed wykonaniem urządzenia wodnego

Projektowana zmiana usprawnia postępowanie administracyjne w sprawie rozgraniczenia gruntów, które były pokryte wodami przed wykonaniem urządzenia wodnego, od pozostałych gruntów. Umożliwia się składanie wniosków w tym postępowaniu podmiotom posiadającym interes prawny lub faktyczny.

- 4) Elektroniczna postać wniosku o udzielenie zgody wodnoprawnej oraz wniosku o udzielenia przyrzeczenia wydania pozwolenia wodnoprawnego

Z uwagi na zakres oraz rodzaj załączników zasadne jest umożliwienie składania wniosku o udzielenie zgody wodnoprawnej oraz wniosku o udzielenia przyrzeczenia wydania pozwolenia wodnoprawnego w postaci elektronicznej. Pozwoli to na przyspieszenie obiegu sprawy oraz rozpatrywania wniosku. W tym celu przewiduje się również urzędowy formularz wniosku, który Prezes Wód Polskich opracuje po uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej i udostępni w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej obsługującego go urzędu.

- 5) Pozostałe usprawnienia

Z uwagi na fakt, że inwestycje dla których nie dokonano zgłoszenia na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody nie powinny być realizowane, celowe jest zapewnienie weryfikacji tego wymogu.

Wymóg dokonania zgłoszenia funkcjonuje w przepisach ustawy o ochronie przyrody od wielu lat w odniesieniu do pozwoleń wodnoprawnych i zgłoszeń wodnoprawnych, a w toku stosowania tych przepisów zidentyfikowano problemy, na które odpowiedzią jest projektowana zmiana. Dla zapewnienia spójności i kompleksowości regulacji w przepisach Prawa wodnego konieczne jest wskazanie wprost we właściwych przepisach tej ustawy konieczności wypełnienia obowiązków wynikających z ustawy o ochronie przyrody, które wpływają także na postępowanie o udzielenie zgody wodnoprawnej lub pozwolenia wodnoprawnego. Należy także wyjaśnić, że potwierdzenie skutecznego zgłoszenia, o którym mowa w przepisie należy rozumieć szeroko, tj. spełnieniem tego wymogu będzie każdy przejaw dokonania zgłoszenia i niewniesienia sprzeciwu przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska (RDOŚ). Z dotychczasowych praktyk w tym zakresie należy zauważyć, że taką formą potwierdzenia może być m.in. pieczęć organu na dokumencie z informacją, że zgłoszenie przyjęto i nie wniesiono sprzeciwu, lub dokument pobrany ze strony RDOŚ (informacja zamieszczana na BIP, o ile organ ją umieści) z informacją o braku wniesienia sprzeciwu. Należy także zauważyć, że zgodnie z KPA potwierdzeniem skutecznego zgłoszenia będzie także zawiadomienie strony o braku sprzeciwu organu (o ile zostało wydane) albo zaświadczenie wydawane na wniosek strony w drodze postanowienia.

W obecnym stanie prawnym przepisy ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne dają możliwość odbudowy, rozbudowy, przebudowy lub rozbiórki urządzeń pomiarowych służb państwowych z zakresu monitoringu wód i ochrony przeciwpowodziowej, pomijając w tym zakresie zadania realizowane przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie. Brak jest przy tym regulacji odnoszącej się do samego wykonania tych urządzeń. Obecne przepisy nie umożliwiają zwolnienia z obowiązku uzyskania pozwolenia na prowadzenie przez wody powierzchniowe płynące oraz przez wały przeciwpowodziowe rurociągów, przewodów w rurociągach osłonowych niezbędnych dla funkcjonowania urządzeń pomiarowych służb państwowych, a także na lokalizowanie tych obiektów na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią. Zachowanie obecnego brzmienia przepisów powoduje niepotrzebne wydłużanie procesu inwestycyjnego (konieczność uzyskania stosownych zgód wodnoprawnych), co wpływa na przedłużanie czasu realizacji inwestycji związanych z wykonywaniem ww. urządzeń, w tym uniemożliwia szybką reakcję na pojawiające się zagrożenia. To z kolei może mieć negatywne skutki dla ochrony zdrowia i życia ludzi oraz mienia, a także środowiska przyrodniczego.

Przedstawiona argumentacja uzasadnia rozszerzenie katalogu inwestycji zwolnionych z obowiązku uzyskania pozwolenia wodnoprawnego oraz dokonania zgłoszenia wodnoprawnego.

W zakresie zmiany art. 400 ust. 6 należy wyjaśnić, że obecne brzmienie przepisu obejmuje jedynie część pozwoleń wodnoprawnych związanych z działaniami inwestycyjnymi w gospodarce wodnej. Pozwolenia wodnoprawne dzielą się na dwie zasadnicze grupy dotyczące działań inwestycyjnych (dla tych pozwoleń wodnoprawnych nie określa się czasu na jaki są wydawane, ale jeśli w terminie 3 lat od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna nie nastąpi rozpoczęcie prac to wówczas takie pozwolenie wygasa) oraz pozwolenia wodnoprawne na korzystanie z wód i usługi wodne (wydawane są na czas określony). Przepis ten obejmuje swoim zakresem pozwolenie wodnoprawne na wykonanie urządzeń wodnych, na regulację wód oraz na wykonywanie robót lub obiektów budowlanych mających wpływ na zmniejszenie naturalnej retencji terenowej. Nie obejmuje natomiast pozwoleń wodnoprawnych na zmianę ukształtowania terenu na gruntach przylegających do wód, mającą wpływ na warunki przepływu wód, pozwoleń wodnoprawnych na lokalizowanie na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko lub nowych obiektów budowlanych pomimo, że pozwolenia te także związane są z realizacją inwestycji. Z uwagi na powyższe grupa pozwoleń wodnoprawnych niewymienionych udzielana jest na czas nieoznaczony.

- 6) Umożliwienie zwoływania walnego zgromadzenia spółki wodnej przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość

Aktualnie brak przepisów, które w sytuacji nadzwyczajnej, przykładowo w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii umożliwiałyby

skuteczne podejmowanie uchwał przez walne zgromadzenie spółki wodnej. Znaczna liczba członków spółek wodnych uniemożliwia albo znacznie utrudnia zorganizowanie walnego zgromadzenia w trybie stacjonarnym przy jednoczesnym zachowaniu odpowiednich wymagań bezpieczeństwa. Uchwały walnego zgromadzenia dotyczą natomiast podstawowych zasad funkcjonowania spółek wodnych, w szczególności planu prac, budżetu, zmian statutu, wysokości składek członkowskich.

W związku z powyższym przewiduje się wprowadzenie regulacji umożliwiającej podejmowanie uchwał przez walne zgromadzenie spółki wodnej na piśmie lub przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość. Istnieje potrzeba wprowadzenia takich przepisów na stałe do polskiego porządku prawnego, które ułatwią działalność spółek wodnych nie tylko w okresie występowania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, ale także gdy spółka wodna będzie zainteresowana wprowadzeniem usprawnień w zakresie prowadzonej przez nią organizacji pracy

Mając na uwadze formę podejmowania uchwał na piśmie lub przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość, doprecyzowano, kto jest odpowiedzialny za zliczenie głosów i podpisanie uchwały walnego zgromadzenia. Wskazano, że do podpisania uchwały są uprawnieni członkowie zarządu:

- jeden członek zarządu – gdy w skład zarządu wchodzi nie więcej niż 2 osoby,
- dwóch członków zarządu – w pozostałych przypadkach.

Ponadto projekt wprowadza możliwość przedłużenia kadencji zarządu spółki wodnej, jeżeli kadencja zarządu upływa w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii lub do 30 dni po odwołaniu tych stanów. Kadencja zarządu zostanie wydłużona do czasu wyboru zarządu na nową kadencję, jednak nie dłużej niż do 60. dnia od dnia odwołania danego stanu. Analogiczne przepisy projekt wprowadza w zakresie komisji rewizyjnej spółki wodnej, która również jest wybierana podczas walnego zgromadzenia, a jej zadaniem jest kontrolowanie działalności spółki wodnej.

Brak wprowadzenia zaproponowanych przepisów może spowodować, że spółka wodna przestanie funkcjonować, gdy kadencja zarządu i komisji rewizyjnej wygaśnie w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii lub po odwołaniu tych stanów, jednakże w okresie za krótkim, aby możliwy był wybór nowych członków zarządu i komisji rewizyjnej.

Wszystkie powyżej zaproponowane rozwiązania umożliwią funkcjonowanie spółek wodnych w ww. okresach ograniczeń i zachowanie ciągłości prac po ich odwołaniu.

38. Zmiany w ustawie z dnia 24 listopada 2017 r. o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych (art. 38)

Proponowane zmiany dają podstawę prawną do pełnej elektronizacji procedury składania deklaracji do Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego przez organizatorów turystyki i przez przedsiębiorców ułatwiających zawieranie umów o świadczenie usług

turystycznych. Zgodnie z projektowaną zmianą deklaracje te będą składane za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 27 ustawy z dnia 24 listopada 2017 r. o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych. Art. 27 i kolejne tej ustawy szczegółowo definiują ten system, natomiast minimalna funkcjonalność systemu teleinformatycznego została określona w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 29 ust. 7. W związku z projektowaną zmianą nie są niezbędne przepisy przejściowe lub dostosowujące z uwagi na fakt, że organizatorzy turystyki i przedsiębiorcy ułatwiający zawieranie umów o świadczenie usług turystycznych już obecnie mają dostęp do tego systemu teleinformatycznego.

Ponadto doprecyzowuje się obowiązujące przepisy w zakresie określenia, że po złożeniu marszałkowi województwa oświadczenia o niewypłacalności przedsiębiorcy nie mają już obowiązku składania comiesięcznych deklaracji do Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego, a obowiązek ten wygasa wraz z początkiem miesiąca następującego po miesiącu, w którym złożono takie oświadczenie.

39. Zmiana w ustawie z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (art. 39)

W obecnie obowiązujących przepisach termin na dokonanie zgłoszenia do Centralnego Rejestru Beneficjentów Rzeczywistych wynosi 7 dni. Jest to termin zbyt krótki, zwłaszcza w okresie obowiązywania stanu epidemii, biorąc pod uwagę sytuację i możliwości małych podmiotów, które nie dysponują instrumentami informatycznymi, niezbędnymi dla sprawnego funkcjonowania w tym okresie. W związku z tym przedmiotowy termin zostaje wydłużony do 14 dni.

40. Zmiana w ustawie z dnia 15 czerwca 2018 r. o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi (art. 40)

Projekt wprowadza jednoinstancyjność postępowania w sprawie zatwierdzania tabel wynagrodzeń organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi. W obecnym stanie prawnym tabele te zatwierdza Komisja Prawa Autorskiego, składająca się z niezależnych ekspertów zgłaszanych przez różne środowiska, zaś odwołania rozpatruje minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Proponuje się skrócenie ścieżki zatwierdzania tabel wynagrodzeń przez rezygnację z prawa do wniesienia odwołania, co jest uzasadnione również tym, że organ odwoławczy pozbawiony jest eksperckiego zaplecza umożliwiającego szybką weryfikację decyzji. Uczestnicy obrotu w krótszym terminie otrzymają ostateczne rozstrzygnięcie przedmiotowej sprawy.

Za wprowadzeniem jednoinstancyjności w tym postępowaniu przemawiają również dane statystyczne. W 2020 r. złożono 3 odwołania od decyzji zatwierdzających tabele. Wszystkie decyzje zostały utrzymane w mocy.

41. Zmiany w ustawie z dnia 5 lipca 2018 r. o tachografach

Proponowana zmiana ma na celu umożliwienie sprawnego przeprowadzania egzaminów z zakresu sprawdzania i przeglądów tachografów analogowych lub cyfrowych w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, ogłoszonego w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2.

Zdanie egzaminu jest jednym z niezbędnych wymagań do uzyskania certyfikatu technika warsztatu w zakresie tachografów analogowych lub cyfrowych wydawanego przez Prezesa Głównego Urzędu Miar w drodze decyzji. Zatrudnianie takiego technika jest z kolei niezbędne do uzyskania zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie instalacji, sprawdzania, przeglądów lub napraw tachografów analogowych lub cyfrowych, które to zezwolenie w drodze decyzji wydaje również Prezes Głównego Urzędu Miar. Z uwagi na sytuację epidemiczną w Polsce i obostrzenia z niej wynikające, w okresie stanu epidemii ograniczona została możliwość organizowania i przeprowadzania egzaminów dla techników warsztatu tachografów. Spowodowało to istotne utrudnienia po stronie przedsiębiorców oraz kandydatów na technika, którzy nie mogą uzyskać wymaganych przez ustawę uprawnień. Warto zauważyć, że tylko do końca listopada 2020 r. złożono 528 wniosków o przystąpienie do egzaminów. Zagroza to ciągłości prowadzonej działalności gospodarczej przez warsztaty tachografów i może przełożyć się na spadek bezpieczeństwa transportu drogowego, jak i zapewnienia jego ciągłości. Dotyczy to zarówno warsztatów zajmujących się obsługą tachografów cyfrowych, jak i analogowych.

Proponowana zmiana umożliwi sprawne i bezpieczne przeprowadzenie egzaminów dla kandydatów na technika warsztatu w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, ogłoszonego w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2.

Głównym celem wnioskowanych zmian jest zapewnienie ciągłości prowadzenia regulowanej działalności gospodarczej oraz umożliwienie wykonywania zawodu regulowanego w zakresie tachografów i ochrona przedsiębiorstw przed zakończeniem albo zawieszeniem działalności gospodarczej, a osób fizycznych przed utratą zatrudnienia z powodu braku stosownych zezwoleń i certyfikatów wynikających z utrudnień spowodowanych epidemią.

42. Zmiany w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (art. 42)

- 1) Poszerzenie katalogu udziałowców mogących tworzyć spółki celowe

Projektowane rozwiązanie ma uzupełnić system komercjalizacji pośredniej przewidziany dla uczelni na mocy art. 149 poprzez dodanie do katalogu potencjalnych udziałowców lub wspólników spółek celowych także instytutów badawczych, instytutów Sieci Badawczej Łukasiewicz oraz instytutów Polskiej Akademii Nauk. Proponowane rozwiązanie może przyczynić się do zwiększenia efektywności procesów transferu i komercjalizacji wiedzy prowadzonych przez konsorcja tworzone przez ww. jednostki dzięki wprowadzeniu jednego podmiotu, który mógłby być partnerem dla potencjalnego kontrahenta z sektora gospodarczego. Wykorzystanie dostępnych obecnie metod wspólnej komercjalizacji wiedzy (np. działania prowadzone w ramach federacji) byłyby wysoce skomplikowane oraz nieekonomiczne z punktu widzenia ich stosowania tylko w zakresie realizacji projektów współfinansowanych ze środków publicznych (federacje mają znacznie szerszy zakres działania, ich tworzenie tylko w celu transferu i komercjalizacji wiedzy byłoby niezasadne). Wprowadzenie takiej możliwości dla projektów finansowanych lub współfinansowanych ze środków publicznych pozwoliłoby na stosowanie tego mechanizmu w odniesieniu do działań podejmowanych przez podmioty systemu nauki i szkolnictwa wyższego w szczególności w odniesieniu do działań prowadzonych w oparciu o środki europejskie.

2) Wykorzystanie systemu teleinformatycznego uczelni, elektronizacja procedury składania wniosków i pism, w tym o przyznanie świadczeń studentom

Wykorzystanie systemu teleinformatycznego uczelni przyczyni się do usprawnienia rozstrzygania indywidualnych spraw studentów i kandydatów na studia. Ograniczona zostanie konieczność wytwarzania i podpisywania dokumentów w postaci papierowej. Przyspieszony zostanie tok przekazywania informacji, a ponadto zostanie on uniezależniony od ewentualnych, obiektywnych przeszkód występujących w tradycyjnej formie doręczania dokumentów.

Proponowane rozwiązanie daje uczelniom możliwość wyboru czy pisma w sprawach wymienionych w tym przepisie będą doręczane za pomocą systemu teleinformatycznego uczelni, czy też uczelnie będą posługiwały się ogólnokrajowym systemem doręczeń elektronicznych (obecnie ePUAP, a w przyszłości na zasadach określonych w ustawie z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 569)). Wykorzystanie systemu teleinformatycznego uczelni przyczyni się do usprawnienia rozstrzygania indywidualnych spraw m.in. studentów i doktorantów. Ograniczona zostanie konieczność wytwarzania i podpisywania dokumentów w postaci papierowej. Przyspieszone zostanie przekazywanie informacji w toku postępowań. Wykorzystywanie przez uczelnię takiego systemu uniezależni postępowania od obiektywnych przeszkód występujących przy tradycyjnej formie doręczania dokumentów. Wystarczającym zabezpieczeniem prawidłowości prowadzonych postępowań, objętych proponowaną zmianą, w tym interesu ich stron oraz ochrony ich danych osobowych przetwarzanych w postępowaniach są wymagania dla systemu teleinformatycznego określone w ustawie z dnia 17 lutego 2005 r. o

informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2021 r. poz. 2070 oraz z 2022 r. poz. 1087). Proponowane rozwiązanie usprawni funkcjonowanie uczelni, stanowiąc alternatywę dla rozwiązań przewidzianych w Kpa, przez umożliwienie używania systemu teleinformatycznego uczelni dostosowanego do specyfiki jej działania.

Jednocześnie ze względu na prowadzenie w federacjach podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki spraw związanych z rekrutacją i kształceniem doktorantów w szkołach doktorskich zasadne jest wprowadzenie analogicznej możliwości dla federacji.

- 3) Rezygnacja z obowiązku zawierania umów z uczelniami, na podstawie których są przekazywane środki finansowe przyznane w ramach przedsięwzięcia „Dydaktyczna inicjatywa doskonałości”

Obecnie przekazywanie środków finansowych uczelniom wyłonionym w ramach przedsięwzięcia „Dydaktyczna inicjatywa doskonałości” w danym roku jest poprzedzone zawarciem umowy między MEiN i uczelnią. Ze względu na fakt, iż środki finansowe przyznane uczelni w ramach przedsięwzięcia stanowią zwiększenie subwencji ze środków finansowych, o których mowa w art. 365 pkt 1 lit. a–c ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, zawieranie umów nie jest uzasadnione.

43. Zmiany w ustawie z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (art. 43)

Zaproponowana zmiana dotyczy, określonego w art. 15kb ust. 7–7b, wyznaczonego dla organizatorów turystyki, terminu zwrotu środków jakie Turystyczny Fundusz Zwrotów, zwany dalej „TFZ”, wypłacił podróżnym z tytułu umów o udział w imprezie turystycznej, które nie odbyły się w związku z wybuchem epidemii. Przesunięcie o 12 miesięcy terminu rozpoczęcia przez organizatorów turystyki zwrotu wypłat do TFZ, jest uzasadnione przedłużającą się epidemią, która w znaczący sposób przyczynia się do ograniczenia możliwości wykonywania działalności przez przedsiębiorców turystycznych organizujących imprezy turystyczne. Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny w celu wypracowania najbardziej wymiernej metody pomocy, a także w celu ujawnienia faktycznych możliwości dokonywania w chwili obecnej przez organizatorów turystyki spłaty rat do TFZ, opracował kalkulację w której porównano liczbę podróżnych, jaką mieli ci organizatorzy w 2019 r. (tj. przed wybuchem pandemii), z liczbą podróżnych, jaką ci sami organizatorzy mieli w 2021 r. Podstawą wyliczeń były deklaracje dotyczące składek na Turystyczny Fundusz Gwarancyjny, jakie organizatorzy turystyki mają obowiązek składać do UFG na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 24 listopada 2017 r. o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych. Z kalkulacji wynika, że sytuacja finansowa przedsiębiorców, którzy skorzystali z TFZ nie jest jednakowa. Są bowiem organizatorzy, którzy w 2021 r. wykazali porównywalną liczbę podróżnych co w 2019 r., są tacy, którzy zanotowali wręcz wzrost

liczby podróźnych, nawet o 100%. Niestety wśród grupy przedsiębiorców, którzy skorzystali z TFZ są też tacy organizatorzy turystyki, których liczba podróźnych w 2021 r. wyniosła 0. Podsumowując, dokonana przez UFG kalkulacja ujawniła, że obecna kondycja finansowa organizatorów turystyki objętych TFZ jest bardzo zróżnicowana, a zatem słuszne jest by przy kolejnym wydłużaniu terminu rozpoczęcia spłaty rat do TFZ przyjąć zobiektywizowane zasady pomocy. Proponuje się zatem objęcie planowanym wsparciem organizatorów turystyki, których liczba klientów w 2021 r. w porównaniu do liczby klientów w 2019 r. wyniosła 40% lub mniej.

III. PPRZEPISY PRZEJŚCIOWE I PRZEPIS O WEJŚCIU W ŻYCIE

1. Przepisy przejściowe.

Jako generalną zasadę przyjęto w projekcie, że do postępowań wszczętych i niezakończonych przed wejściem w życie niniejszej ustawy znajdować będą zastosowanie przepisy dotychczasowe.

2. Przepis o wejściu w życie

Zdecydowana większość przepisów ustawy wejdzie w życie po upływie podstawowego – 14-dniowego *vacatio legis*.

Dłuższe – 3-miesięczne *vacatio legis* przewidziano w przypadkach, w których zajdzie konieczność udostępnienia odpowiednich narzędzi w związku z elektronizacją procedur. Terminy te zostały także wyjaśnione w szczegółowym omówieniu projektowanych zmian.

Część przepisów nowelizujących ustawę z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce wejdzie w życie z dniem 1 października 2022 r. z uwagi na rozpoczynający się w tym czasie rok akademicki, natomiast przepis nakładający na fundacje obowiązek składania sprawozdań w wersji elektronicznej z dniem 1 stycznia 2023 r.

Przepis dotyczący terminu zwrotu pierwszej z rat dla organizatorów turystyki spełniających wymagania określone w art. 15kb ust. 7d ustawy zmienianej w art. 44 wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, z mocą od dnia 31 grudnia 2021 r. Zgodnie z art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461), co do zasady, akty normatywne wchodzi w życie po upływie czternastu dni od dnia ich ogłoszenia, ale w uzasadnionych przypadkach mogą wchodzić w życie w terminie krótszym niż czternaście dni, a jeżeli ważny interes państwa wymaga natychmiastowego wejścia w życie aktu normatywnego i zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie, dniem wejścia w życie może być dzień ogłoszenia tego aktu w dzienniku urzędowym. Tak określony termin wejścia w życie nie narusza zasady demokratycznego państwa prawa, gdyż jest korzystny dla adresatów norm. Projektowane przepisy nie nakładają żadnych dodatkowych obciążeń na obywateli ani

podmioty gospodarcze, natomiast wprowadzają ułatwienia w porównaniu do obowiązującego stanu prawnego.

IV. PRZEWIDYWANE SKUTKI USTAWY, W TYM OCENA WPŁYWU NA DZIAŁALNOŚĆ MIKROPRZEDSIĘBIORCÓW ORAZ MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORCÓW.

Celem regulacji jest ograniczenie obciążeń administracyjnych dla obywateli, a w szczególności przedsiębiorców, dlatego projektowane przepisy wpłyną pozytywnie na ich funkcjonowanie, w tym na działalność mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw w poszczególnych branżach. Projektowane zmiany wpłyną także m.in. na obniżenie kosztów prowadzonej działalności gospodarczej i pozwolą na większe zaangażowanie w faktycznie prowadzoną działalność, dzięki ograniczeniu czasu poświęcanego dotychczas na czynności administracyjne.

Ograniczenie obciążeń przyczyni się także do lepszego postrzegania organów władzy publicznej i stanowionego przez nie prawa przez wszystkich obywateli.

Eliminacja zidentyfikowanych barier administracyjnych i prawnych w funkcjonowaniu obywateli i przedsiębiorców możliwa jest wyłącznie na drodze zmian legislacyjnych ze względu na charakter tych ograniczeń, które wynikają wprost z obowiązujących przepisów prawa, a konkretnie przeregulowania oraz z ich niejednoznaczności i niespójności, a także z braku adekwatności istniejących procedur do współczesnych realiów społeczno-gospodarczych.

V. INNE OŚWIADCZENIA I INFORMACJE DOTYCZĄCE PROJEKTU.

Projektowana regulacja jest zgodna z prawem Unii Europejskiej.

Z uwagi na istotny interes społeczny związany z koniecznością wprowadzenia proponowanych w projekcie zmian mających na celu usprawnienia i likwidacje nadmiernych obciążeń dla obywateli i przedsiębiorców, projekt został poddany uzgodnieniom, konsultacjom publicznym i opiniowaniu.

Projekt nie spowoduje ujemnych skutków dla budżetu państwa ani jednostek samorządu terytorialnego, albowiem w związku z ograniczeniem szeroko rozumianej biurokracji obniży koszty funkcjonowania organów administracji publicznej i jednocześnie wpłynie pozytywnie na podejmowanie i prowadzenie działalności gospodarczej, co z kolei przełoży się może na zwiększenie dochodów przedsiębiorców, a tym samym większe wpływy do budżetu państwa z tytułu różnego rodzaju podatków od uzyskiwanych przez nich dochodów.

Założenia projektów aktów wykonawczych, których wydanie będzie konieczne w związku z uchwaleniem projektu ustawy, zostały przedstawione we fragmentach

uzasadnienia bezpośrednio odnoszących się do przepisów zawierających upoważnienia do ich wydania.

Projekt ustawy podlega udostępnieniu w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce „Rządowy proces legislacyjny” zgodnie z § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348) oraz art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248).

Projektowana ustawa nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.) i nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów dotyczących notyfikacji norm i aktów prawnych.

VI. SAMOOCENA ZGODNOŚCI Z KPO

Projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu uproszczenia procedur administracyjnych dla obywateli i przedsiębiorców stanowi częściową realizację kamienia milowego A5G „Wejście w życie pakietu legislacyjnego w celu zmniejszenia obciążeń administracyjnych dla przedsiębiorstw i obywateli” w Krajowym Planie Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO), w ramach działania A.1.2 „Dalsze ograniczenia obciążeń regulacyjnych i administracyjnych (kontynuacja kompleksowej reformy prawa gospodarczego)” oraz realizację kamienia milowego A38G „Wejście w życie nowelizacji ustawy o szkolnictwie wyższym i nauce w odniesieniu do katalogu podmiotów, które mogą tworzyć spółki celowe wraz z uczelniami” w ramach działania A2.4. „Wzmocnienie mechanizmów współpracy pomiędzy sektorem nauki oraz przemysłem”, dla którego instytucją odpowiedzialną za reformę jest Minister Edukacji i Nauki. Zakładane w KPO terminy realizacji ww. kamieni milowych to odpowiednio II i I kwartał 2022 r.

W zakresie kamienia milowego A38G realizacją kamienia milowego jest art. 42 pkt 1 projektu ustawy.

W zakresie kamienia milowego A5G – szczegółowy opis zmian został zawarty w dziale II uzasadnienie.

Opisy kamieni milowych wskazują, że dla ich realizacji niezbędne jest wejście w życie tych zmian, a mechanizmem weryfikacji będzie ogłoszenie w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.